

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР БОРАИ ВАЗЪИ ҲУҚУҚИИ ХИЗМАТЧИЁНИ ҲАРБӢ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2005, №3, мод. 130; с. 2006, №3, мод. 150; с. 2008, №6, мод. 449, №10, мод. 799; с. 2012, №8, мод. 822; с. 2014, №11, мод. 661; с. 2018, №1, мод. 11; с. 2020, №12, мод. 911)

(Қонуни ҚТ аз 3.03.2006 № 155, аз 18.06.2008 № 391, аз 6.10.2008 № 418, аз 01.08.2012 № 885, аз 27.11.2014 № 1152, аз 2.01.2018 № 1479, аз 17.12.2020 № 1737, 25.06.2021 № 1787, аз 13.11.2023 № 1991)

Қонуни мазкур дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқу озодиҳо, масъулияту вазифаҳои хизматчиёни ҳарбӣ, инчунин асосҳои сиёсати давлатиро дар соҳаи ҳимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд ва аъзои оилаи онҳоро муайян менамояд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

БОБИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ

1. Вазъи ҳуқуқии (статуси) хизматчиёни ҳарбӣ маҷмӯи ҳуқуқу озодиҳои кафолатдодаи давлат, ҳамчунин масъулияту вазифаҳои хизматчиёни ҳарбӣ мебошад, ки Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудаанд.

2. Хизматчиёни ҳарбӣ дорои ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, бо маҳдудкунии муайяне мебошанд, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудаанд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

Ба зиммаи хизматчиёни ҳарбӣ вазифаи омодагии ҷангӣ барои ҳимояи мусаллаҳона ва ҳимояи мусаллаҳонаи Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта шудааст, ки он бо зарурати иҷрои бечунучарои ин вазифа дар ҳар шароит, аз ҷумла бо таҳдиди хатар барои ҳаёт вобаста мебошад. Вобаста ба хусусиятҳои махсуси вазифаҳое, ки ба зиммаи хизматчиёни ҳарбӣ гузошта шудаанд, ба онҳо имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳо дода мешаванд.

Хусусиятҳои вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро дар давраи сафарбарӣ, ҳолатҳои фавқулода ё ҷангӣ, инчунин дар шароити низоъҳои мусаллаҳона ё ҷангоми баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурӣ адо мекунанд, тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, танзим карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

3. Ба хизматчиёни ҳарбӣ ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи шахсият, шаҳрвандӣ ва вазъи ҳуқуқии онҳо дода мешаванд.

Тартиби ба хизматчиёни ҳарбӣ додани ҳуҷҷатҳои номбурда ва маблағгузори чорабиниҳои вобаста ба додани онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

4. Хизматчиёни ҳарбӣ барои нигоҳдорӣ, гирифта гаштан ва истифода бурдани силоҳ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

5. Мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳо ҳуқуқ доранд дар доираи ваколатҳои худ ба хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд шаҳрвандон) ва аъзои оилаи онҳо имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳои иловагӣ муқаррар намоянд.

Моддаи 2. Шаҳрвандоне, ки дорои вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ мебошанд

1. Хизматчиёни ҳарбӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи уҳдадориҳои ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ" хизмати ҳарбиро адо менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

Ба ҷумлаи хизматчиёни ҳарбӣ инҳо мансубанд:

афсарон, прапоршикҳо, курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ, сержантҳо ва аскарон (минбаъд - хизматчиёни ҳарбӣ).

2. Шаҳрвандон вазъи ҳукукии хизматчиӣ ҳарбиро аз ибтидои хизмати ҳарбӣ соҳиб шуда, баъди анҷоми хизмати ҳарбӣ аз он маҳрум мегарданд.

3. Барои шаҳрвандоне, ки ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъват шудаанд, вазъи ҳукукии хизматчиӣ ҳарбӣ дар ҳолатҳо ва бо тартиби пешбиниамудаи Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

4. Барои шаҳрвандоне, ки хизмати ҳарбиро дар қисмҳои ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳи собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ (минбаъд- ИҚШС), дигар сохторҳои ҳарбии ИҚШС ва давлатҳои иштирокчиҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил то таҳти салоҳияти Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардидани сохторҳои ҳарбии номбурда адо намудаанд ва ба хизмати ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва сохторҳои ҳарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаштаанд, имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳое, ки Қонуни мазкур, қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо шартӣ мавҷуд будани шартномаҳои дахлдори байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, нигоҳ дошта мешаванд.

5. Вазъи ҳукукии хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро дар ҳудуди давлатҳое, ки дар қисми чоруми моддаи мазкур зикр нашудаанд, ҳамчунин хизматчиёни ҳарбие, ки ба қувваҳои мусаллаҳи давлатҳои номбурда бо тартиби ҳамкории ҳарбӣ фиристода шудаанд, мутобиқи шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479).

6. Имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳое, ки Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамоянд, ба инҳо муқаррар карда мешаванд:

- ба хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо;

- ба шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар қўшунҳо, сохторҳои ҳарбии давлатҳои иштирокчиҳои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил рухсат шудаанд ва ба аъзои оилаи онҳо.

- ба шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳи собиқ ИҚШС, қўшунҳои сарҳадӣ, дохилӣ ва роҳи оҳан, қўшунҳои мудофиаи гражданин, мақомот ва қўшунҳои мақомоти бехатарии давлат, дигар сохторҳои ҳарбии ИҚШС рухсат шудаанд ва аъзои оилаи онҳо.

7. Ба аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд ба онҳо имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳо дода мешаванд, агар дар Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад, инҳо мансубанд:

- ҳамсар;

- фарзандони ба балоғат нарасида;

- фарзандони аз 18-сола боло, ки то расидан ба синни 18 солагӣ маъҷуб шудаанд;

- фарзандони то 23-сола, ки аз рӯи шакли таҳсили рӯзона дар муассисаҳои таълимии рӯзона таҳсил мекунанд;

- шахсоне, ки дар таъминоти хизматчиёни ҳарбӣ қарор доранд.

8. Ба хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд, собиқадорони Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва иштирокчиёни амалиётҳои ҷангӣ дар ҳудуди дигар давлатҳо, собиқадорони хизмати ҳарбӣ, ҳамчунин собиқадороне, ки ўҳдадорӣ хизмати ҳарбиро дар давраи сафарбарӣ, ҳолатҳои фавқулода ё ҷангӣ, инчунин дар шароити низоъҳои мусаллаҳона ё ҷангоми баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурӣ иҷро намудаанд, тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мумкин аст имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳои иловагӣ муқаррар карда шаванд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479, аз 13.11.2023 № 1991).

9. Кафолатҳои ҳукукию иҷтимоӣ шаҳрвандони ноболиғе, ки дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти умумии миёнае (пурра) таҳсил мекунанд, ки барномаҳои иловагии

таълимиашон дорои мақсади омодагии ҳарбӣ мебошанд, бо қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд.

10. Барои хизматчиёни ҳарбие, ки асир афтодаанд ё гаравгон гирифта шудаанд, ҳамчунин дар мамлакатҳои бетараф боздошт шудаанд, вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ нигоҳ дошта мешавад. Мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва фармондеҳии ҳарбӣ ўҳдадоранд барои озод намудани хизматчиёни ҳарбии номбурда мутобиқи меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ тадбирҳо андешанд. Ба хизматчиёни ҳарбии номбурда маош, таъминоти моддӣ ва дигар навъҳои таъминот, ки ба ҳамсар ё дигар аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбии бо онҳо ҳамроҳ истиқоматкунанда бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон то пурра муайян шудани ҳолати асир афтодан ё гаравгон гирифтани, боздошти хизматчиёни ҳарбӣ ё озодшавии онҳо дода мешаванд.

11. Хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатӣ шуда ва аъзои оилаи онҳо, ки мутобиқи Қонуни мазкур ба имтиёз, кафолат ва ҷубронҳо ҳуқуқ доранд, аз имтиёз, кафолат ва ҷубронҳои мувофиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамчунин санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ барои шаҳрвандон муқаррарнамуда истифода мебаранд. Агар шахсони номбурда дар як вақт ҳуқуқи гирифтани ин ё он имтиёз, кафолат ва ҷубронҳоро мувофиқи якҷанд асосҳо дошта бошанд, ба онҳо мувофиқи интихобашон дар як асос, бо истисноӣ ҳолатҳои махсуси пешбиниамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон имтиёз, кафолат ва ҷубронҳо дода мешаванд.

Моддаи 3. Кафолати ҳифзи ҳуқуқию иҷтимоии хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд ва аъзои оилаи онҳо

1. Қонуни мазкур барои хизматчиёни ҳарбӣ системаи ягонаи ҳифзи ҳуқуқию иҷтимоӣ, ҳамчунин таъминоти моддӣ ва дигар навъҳои таъминотро бо назардошти вазифаҳои ҳарбии ишғолкарда, рутбаҳои ҳарбии додашуда, мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии имтиёзнок, иҷрои вазифаҳо, шароит ва тартиби адои хизмати ҳарбии онҳоро муқаррар менамояд.

2. Ҳифзи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсат шуда ва аъзои оилаи онҳо вазифаи давлатӣ буда, дар қонунҳо, дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ ифода ёфтани ҳуқуқи имтиёз, кафолат ва ҷубронпулиҳои шахсони номбурда ва дигар чораҳо оид ба ҳифзи иҷтимоӣ ва ҳамчунин тартиби ҳуқуқии амалӣ намудани онҳоро пешбинӣ менамояд.

3. Ҳифзи иҷтимоии хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсат шуда ва аъзои оилаи онҳо вазифаи давлатӣ буда, инҳоро пешбинӣ менамояд:

- амалӣ намудани ҳуқуқи имтиёзҳо, кафолат ва ҷубронпулиҳои онҳо аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти идоракунии ҳарбӣ ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ;

- мукамалгардонии тартиб ва қоидаҳои ҳифзи иҷтимоии шахсони номбурда;

- ҳифзи ҳаёт ва саломатии онҳо, ҳамчунин дигар чораҳое, ки ба ташкили шароити ҳаёту фаъолияти ба хусусиятҳои хизмати ҳарбӣ дахлдор ва нақши он дар ҷамъият равона шудаанд.

4. Амалӣ намудани чораҳои ҳифзи ҳуқуқию иҷтимоии хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо ба зиммаи мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, судҳо, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар доираи ваколатҳои онҳо гузошта шуда, ҳамчунин вазифаи командирон (сардорон) (минбаъд , командирон) мебошад. Ба амалӣ намудани ҳуқуқи хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо ҳамчунин метавонанд мутобиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ мусоидат намоянд.

5. Ҳеҷ кас ҳуқуқ надорад, ки ҳуқуқи озодиҳои ба хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо кафолатдодаи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Қонуни мазкурро маҳдуд созад. Шахсони мансабдори мақомоти ҳокимияти

давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳо, ҳамчунин командироне, ки барои иҷро накардани вазифаҳо доир ба амалӣ намудани ҳуқуқи хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо гунаҳкоранд, мутобиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

Ҳангоми амалӣ намудани даъват ба хизмати ҳарбӣ, ҳамчунин ҳангоми рухсат шудани хизматчиёни ҳарбӣ аз хизмати ҳарбӣ давлат иҷрои ўҳдадориҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро кафолат медиҳад.

Моддаи 4. Асосҳои ҳуқуқии вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ

Асосҳои ҳуқуқии вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ аз Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни мазкур, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, иборат мебошанд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

БОБИ II Ҳуқуқ ва озодиҳои хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо

Моддаи 5. Ҳифзи ҳаёт, озодӣ, шараф ва эътибори хизматчиёни ҳарбӣ

(*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*)

1. Хизматчиёни ҳарбӣ таҳти ҳимояи давлат қарор доранд. Ҳеҷ кас ҳуқуқ надорад, ки ба ғайри қонун ҳизмати хизматчиёни ҳарбӣ, ба истиснои шахсоне, ки тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин оинномаҳои умумиҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд-оинномаҳои умумиҳарбӣ) ваколатдоранд, дахлат кунад.

2. Таҳқири хизматчиёни ҳарбӣ, зӯрварӣ ва таҳдиди истифода бурдани зӯрӣ, суиқасд ба ҳаёту саломатӣ, шаъну шараф, манзилу молу мулки онҳо, ҳамчунин дигар амалиёте (беамалие), ки ҳуқуқи онҳоро бинобар иҷрои ўҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ вайрон мекунад ва паст мезанад, мутобиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ҷавобгарӣ мебошанд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

3. Хизматчиёни ҳарбӣ аз ҷумла ба сифати ҷазои интизомӣ бо нигоҳ доштан дар гауптвахта, танҳо мувофиқи асосҳо ва бо тартибе, ки қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оинномаҳои умумиҳарбӣ пешбинӣ намудаанд, метавонанд боздошт гарданд ва ё ба ҳабс гирифта шаванд.

Дар ҳолатҳои боздошти хизматчиёни ҳарбӣ берун аз ҷойгиршавии қисми ҳарбие, ки дар он хизмати ҳарбиро адо мекунад, мақомоти идоракунии ҳарбӣ ва мақомоти прокуратураи ҳарбӣ таъҷилан огоҳ карда мешаванд. Дар мавриди оғози кори ҷиноятӣ ва ба ҳабс гирифтани хизматчиёни ҳарбӣ таъҷилан волидайнаш огоҳ карда мешаванд.

4. Бо мақсади таҳкими интизومي ҳарбӣ, тартибот ва қонуният дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қўшунҳо ва воҳидҳои ҳарбии дигар, инчунин барои пешгирии муносибатҳои ғайриоинномавӣ дар қисмҳои ҳарбӣ (дар ҷойҳои будубоши хизматчиёни ҳарбӣ) бояд камераҳои назорати видеоӣ насб карда шаванд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

Моддаи 6. Озодии суҳан, вичдон ва мазҳаб

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқҳои худро ба озодии суҳан, изҳори афкори ақида, имконияти дастрас ва паҳн кардани иттилоот амалӣ намуда, ҳуқуқ надоранд, ки сирри давлатиро ифшо карда, фармони командирро муҳокима ва танқид намоянд.

2. Иштироки хизматчиёни ҳарбӣ дар корпартоиҳо, пикетҳо, нофармониҳои оммавии зидидавлатӣ ва дигар амалиёти эътирозӣ ё ташкили онҳо, инчунин дигар намуди қатъкунии иҷрои вазифаҳои хизмати ҳарбӣ ҳамчун воситаи ҳаллу фасли масъалаҳои ба хизмати ҳарбӣ алоқаманд, манъ аст.

3. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқ доранд муносибати худро нисбат ба дин мустақилона муайян намоянд, алоҳида ва ё якҷоя бо дигарон ҳар гуна динро пайравӣ намоянд ва ё пайравӣ накунанд.

4. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқ надоранд аз рӯи эътиқоди динии худ аз иҷрои ўҳдадорихои хизмати ҳарбӣ даст кашанд ва ваколатҳои хизмати худро барои таблиғоти ин ё он дин истифода намоянд.

5. Хизматчиёни ҳарбӣ дар вақтҳои озод будан аз хизмати ҳарбӣ ҳуқуқ доранд ҳамчун шахси алоҳида ба ибодат машғул шуда, дар маросимҳои динӣ иштирок намоянд.

6. Ташкили иттиҳодияҳои динӣ ва ҳизбҳои сиёсӣ дар қисми ҳарбӣ манъ аст.

Моддаи 7. Ҳуқуқи гаштугузори озодона ва дигар қардани маҳалли хизмати ҳарбӣ

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқи гаштугузори озодона қарданашонро бо назардошти аз тарафи онҳо нигоҳ доштани омодагии ҷангии қисмҳои ҳарбӣ ва саривақт ҳозир шудан ба маҳалли хизмати ҳарбӣ амалӣ мегардонанд.

Ҳуқуқи гаштугузор қардан дар ҳудуди қисми ҳарбӣ, берун баромадан аз ҳудуди гарнизоне, ки дар ҳудуди он хизмати ҳарбиро адо менамоянд, бо оинномаҳои умумихарбӣ муайян қарда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

2. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро ба тарзи ихтиёрӣ адо менамоянд, ҳуқуқ доранд маҳалли хизмати ҳарбиашонро дигар кунанд, аз он ҷумла ба маҳалли дигар бо назардошти шартҳои адои хизмати ҳарбӣ, аҳволи саломатии хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо (дар асоси ҳулосаи комиссияи тиббии ҳарбӣ) ва дигар асосҳои муқаррарнамудаи Низомнома дар бораи тартиби адои хизмати ҳарбӣ барои адои хизмати ҳарбӣ гузаранд.

Моддаи 8. Ҳуқуқи иштирок дар идоракунии қорҳои давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқ доранд тибқи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти маҳалли ҳокимияти давлатӣ интиҳоб намоянд ва интиҳоб шаванд, дар раёспурсӣ, ҳамчунин дигар шаклҳои амалӣ гардонидани худидораи маҳаллӣ иштирок намоянд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

Хусусиятҳои вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбие, ки ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ интиҳоб шудаанд, мутобиқи, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян қарда мешаванд.

2. Дохил шудани хизматчиёни ҳарбӣ ба ҳизбҳои сиёсӣ ё ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ки мақсади сиёсӣ доранд, манъ аст, инчунин узвият ба онҳо дар давраи адои хизмати ҳарбӣ боздошта мешавад.

Моддаи 9. Ҳуқуқ ба меҳнат

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқи меҳнатро вобаста ба адои хизмати ҳарбӣ амалӣ мегардонанд.

2. Тартиби баҳисобгирии мӯҳлати умумии хизмати ҳарбӣ, ҳамчунин мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии имтиёзноро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

3. Мӯҳлати қарор доштани шаҳрвандон дар хизмати ҳарбӣ бо тартиби ихтиёрӣ ба собиқаи умумии қорӣ ва ба собиқаи қор аз рӯи ихтисоси онҳо аз ҳисоби як рӯзи хизмати ҳарбӣ баробар ба як рӯзи қорӣ ҳисобида мешавад, мӯҳлати қарор доштани шаҳрвандон дар хизмати ҳарбӣ мувофиқи даъват (аз ҷумла афсароне, ки ба хизмати ҳарбӣ даъват мешаванд) бошад - як рӯзи хизмати ҳарбӣ баробар ба ду рӯзи қорӣ ҳисоб қарда мешавад.

4. Мӯҳлати адои хизмати ҳарбии хизматчиёни ҳарбӣ дар вазифаҳои ҳарбие, ки бо афзоиши хатар барои ҳаёту саломатӣ вобастаанд, ҳангоми муқаррар намудани нафақаи пиронсолӣ вобаста бо шароитҳои махсуси меҳнат ё нафақаи мӯҳлати хизмат, мутобиқи феҳристи дахлдори тасдиқнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба собиқаи махсус ҳисоб қарда мешавад.

5. Ба собиқаи умумии меҳнатии ҳамсарони хизматчиёни ҳарбии бо тартиби ихтиёрӣ хизмати ҳарбиро адокунанда, ки барои муқаррар намудани нафақа зарур аст, ҳамаи давраи

истиқомат бо ҳамсар то соли 1997 новобаста ба маҳалли ҷойгиршавии қисмҳои ҳарбӣ, аз соли 1998 дар маҳалҳое, ки онҳо натавонистанд бинобар набудани имкониятҳои бо кор таъминкунӣ мувофиқи ихтисос меҳнат кунанд ва бо тартиби муқарраршуда бекор доништа шудаанд, ҳамчунин даврахое, ки ҳамсари хизматчиёни ҳарбӣ-шаҳрвандон маҷбур буданд мувофиқи вазъи саломатии фарзандон, вобаста бо шароити истиқомат дар маҳалли хизмати ҳарбии ҳамсарон кор карда натавонистанд, агар мувофиқи ҳулосаи муассисаи ҳифзи саломатӣ фарзандони онҳо ба нигоҳубини доимӣ эҳтиёҷ доштаанд, ҳисоб карда мешаванд. Давраҳои зикршуда фosiлаи собиқаи меҳнатиро, ки барои гирифтани мададмаош аз рӯи суғуртаи иҷтимоӣ зарур аст, катъ намекунад (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

6. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро дар маҳалҳои баландкӯҳ ва маҳалҳои дорои шароити номусоиди иқлимӣ ё экологӣ, ё берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамчунин дар вазифаҳои ҳарбие, ки бо таҳдиди ҳатар барои ҳаёту саломатӣ вобастаанд, адо мекунанд, тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳои иловагӣ муқаррар карда мешаванд.

Феҳристи ин ноҳияву маҳалҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, номгӯи вазифаҳои ҳарбии мазкурро Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунанд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

7. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқ надоранд:

- ба дигар фаъолияти муздноқ машғул шаванд, ба ғайр аз фаъолияти омӯзгорӣ, илмӣ ва эҷодӣ, бе расонидани зарар ба иҷрои ўҳдадорӣ асосии хизматӣ бо иҷозати роҳбарони вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст;

- шахсан ё тавассути шахсони боваринок ба фаъолияти соҳибкорӣ машғул шаванд, аз ҷумла дар идоракунии ташкилотҳои тичоратӣ иштирок кунанд, ҳамчунин ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар амалӣ гардонидани фаъолияти соҳибкорӣ бо истифода аз вазъи хизмати худ мусоидат намоянд;

- воситаҳои молиявӣ моли мулкҳои қисми ҳарбӣ, ҳамчунин дигар моли мулкҳои давлатиро ба ғайр аз ҳолатҳои мутобиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраргардида ба мақсадҳои новобаста ба иҷрои ўҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ истифода баранд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*);

- аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ подош (тўҳфаҳо, хизматона, қарз, хизматрасонӣ, ҳароҷоти вақтхушӣ, истироҳат, нақлиёт ва дигар подошҳо) гирад, ки бо иҷрои ўҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ вобастаанд, ба истиснои тўҳфаҳои қимматнок (аз ҷумла ҳоса) ва маблағе, ки мутобиқи оинномаҳои умумиҳарбӣ ба тариқи ҳавасмандгардонӣ хизматчиёни ҳарбӣ кадр карда мешаванд;

- бе иҷозати Вазири мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбари вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст), мукофотҳои давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои хориҷию байналмилалиро қабул намоянд;

- аз ҳисоби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ба ғайр аз сафари хизматӣ тибқи шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ё шартномаҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ бо мақомоти ҳокимияти дахлдори давлатии давлатҳои хориҷӣ ё ташкилотҳои байналмилалӣ ба хориҷа ба сафари хизматӣ раванд;

- вазъи хизматиашонро ба манфиати хизбҳои сиёсӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои динӣ, ҳамчунин барои таблиғоти ақидаҳои онҳо истифода намоянд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

8. Ҷалби хизматчиёни ҳарбӣ ба иҷрои корҳое, ки ба иҷрои ўҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ вобаста нестанд, танҳо дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода мешавад. Дар ин сурат меъёрҳои ҳуқуқие, ки барои дигар шаҳрвандони баҷооварандаи ин корҳо пешбинӣ шудаанд, ба хизматчиёни ҳарбӣ дахл мекунанд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

9. Занон - хизматчиёни ҳарбӣ ва хизматчиёни ҳарбие, ки фарзандони бе падар (модарро) тарбия мекунанд, тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии

Тоҷикистон оид ба ҳифзи оила, модарон ва кӯдакон аз имтиёзу кафолат ва ҷубронпулиҳо истифода менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

Моддаи 10. Вақти хизматӣ ва ҳуқуқ барои истироҳат

1. Давомнокии умумии ҳафтаи хизмати хизматчиёни ҳарбие, ки бо тартиби ихтиёрӣ хизмати ҳарбиро адо мекунанд, ба истиснои ҳолатҳои дар қисми сеюми моддаи мазкур баёнгардида, набояд аз мӯҳлати маъмулии ҳафтаи вақти корӣ, ки қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудаанд, зиёд бошад. Ҷалби хизматчиёни ҳарбии номбурда ба иҷрои ӯҳдадориҳои хизмати ҳарбии зиёда аз мӯҳлати муқарраршудаи ҳафтаи хизматӣ дар дигар ҳолатҳо бо мӯҳлати дахлдори истироҳат дар дигар рӯзҳои ҳафта ҷуброн карда мешавад. Дар сурати ғайриимкон будани ҷуброни номбурда, мӯҳлати иҷрои ӯҳдадориҳои хизмати ҳарбии изофавии бо мӯҳлати хизмати ҳафтаина муқарраршуда ҷамъбаст карда шуда, ба хизматчиёни ҳарбӣ дар шакли истироҳати иловагии шабонарӯзӣ дода мешавад, ки ин рӯзҳоро бо хоҳиши хизматчиёни ҳарбии зикршуда ба рухсатии асосиашон ҳамроҳ кардан мумкин аст. Тартиби баҳисобгирии вақти хизматӣ ва додани рӯзҳои истироҳати иловагиро Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян менамояд.

2. Давомнокии вақти хизмати хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд, тибқи талаботи оинномаҳои умумиҳарбӣ бо тартиби речаи рӯзи қисми ҳарбӣ муайян карда мешавад. Аз ин рӯ, ба хизматчиёни ҳарбии номбурда, ба ғайр аз ҳолатҳои муайяннамудаи оинномаҳои умумиҳарбӣ ҳамаҷуз на камтар аз ҳашт соат барои хоб ва ду соат барои эҳтиёҷоти шахсӣ дода мешавад.

3. Навбатдориҳои ҷангӣ (хизмати ҷангӣ), баамалбарориҳои фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурӣ машқ ва дигар чорабиниҳое, ки номгӯи онҳоро Вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбарони вазорату идораҳое, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) муайян менамояд, ҳангоми зарурат бе маҳдуд намудани мӯҳлати умумии ҳафтаи хизматӣ гузаронида мешаванд. Тартиб ва шартҳои додани истироҳат ба хизматчиёни ҳарбӣ, ки иштироки онҳоро дар ҷунин чорабиниҳо ҷуброн мекунад, бо Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ муайян карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

4. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд, на камтар аз як шабонарӯз дар як ҳафта истироҳат дода мешавад. Ба дигар хизматчиёни ҳарбӣ на камтар аз як шабонарӯз дар як ҳафта, вале на камтар аз 4 шабонарӯз дар як моҳ истироҳат дода мешавад.

Рӯзҳои истироҳат ба хизматчиёни ҳарбӣ дар рӯзҳои истироҳат ва ид дода мешавад, ҳангоми ҷалби онҳо ба иҷрои ӯҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ дар ин рӯзҳо бошад, дар рӯзҳои дигари ҳафта ба онҳо истироҳат дода мешавад.

5. Ба афсарон, прапоршикҳо ва дар мавридҳои пешбининамудаи штат ба сержанту старшинаҳо ва хизматчиёни ҳарбӣ, занон ҳамасола рухсатии асосӣ дода мешавад.

4. Давомнокии рухсатии асосӣ ҷунин муқаррар карда мешавад:

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки давомнокии умумии хизмати имтиёзноки ҳарбиашон камтар аз 10 солро ташкил мекунад - 30 шабонарӯз;

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки давомнокии умумии хизмати имтиёзноки ҳарбиашон аз 10 то 15 солро ташкил мекунад - 35 шабонарӯз;

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки давомнокии умумии хизмати имтиёзноки ҳарбиашон аз 15 то 20 солро ташкил мекунад - 40 шабонарӯз;

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки давомнокии умумии хизмати имтиёзноки ҳарбиашон 20 сол ва зиёда аз инро ташкил мекунад - 45 шабонарӯз.

6. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро дар маҳалҳои баландкӯҳ, маҳалҳои дорои шароити номусоиди иқлимию экологӣ, ҳамчунин дар вазифаҳои ҳарбие, ки иҷрои ӯҳдадориҳои хизмати ҳарбии онҳо бо афзоиши хатар барои ҳаёт ва саломатӣ вобаста аст, адо менамоянд, давомнокии рухсатии асосӣ ба мӯҳлати 10 шабонарӯз зиёд карда мешавад.

7. Тибқи хоҳиши хизматчиёни ҳарбие, ки бо тартиби ихтиёрӣ хизмати ҳарбиरो адо менамоянд, мумкин аст рухсатии асосӣ ба онҳо қисм ба қисм дода шавад. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो мувофиқи даъват адо менамоянд ва дар ақди никоҳи ба қайди давлатӣ гирифташуда қарор доранд, рухсатии асосӣ тибқи тартиби муқарраргардида қисм ба қисм, вале на камтар аз як маротиба дар шаш моҳ дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

8. Ба хизматчиёни ҳарбӣ - иштирокчиёни амалиётҳои ҷангӣ доир ба ҳифзи сохти конститусионӣ, иштирокчиёни амалиётҳои ҷангӣ дар ҳудуди давлатҳои дигар, инчунин хизматчиёни ҳарбие, ки дар баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурӣ тибқи уҳдадорӣҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намудаанд, давомнокии рухсатии асосӣ ба мӯҳлати 5 шабонарӯз зиёд карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479, аз 13.11.2023 № 1991*).

9. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो мувофиқи даъват адо менамоянд, як рухсатии асосӣ ба мӯҳлати зайл дода мешавад:

- дар вазифаҳои ҳарбие, ки барои онҳо аз рӯи штат рутбаи ҳарбии аскарӣ қаторӣ пешбинӣ шудааст - 20 шабонарӯз;

- дар вазифаҳои ҳарбие, ки барои онҳо аз рӯи штат рутбаи ҳарбии сержант ва старшина пешбинӣ шудааст - 30 шабонарӯз.

Давомнокии рухсатии асосии хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो мувофиқи даъват адо менамоянд, мумкин аст дар шакли ҳавасмандкунӣ ё ҷазо ба мӯҳлати то 5 шабонарӯз бо тартиби муайяннамудаи оинномаҳои умумиҳарбӣ зиёд ё кам карда шавад.

10. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки муассисаи таълимии ҳарбии таҳсилоти касбиро хатм намудаанд, рухсатии асосӣ пас аз хатми муассисаи таълимии номбурда ба мӯҳлати 30 шабонарӯз дода мешавад.

11. Давомнокии рухсатии асосии хизматчиёни ҳарбӣ ба миқдори шабонарӯзҳое, ки барои ҳамлу нақл ба маҳалли истифодабарии рухсатӣ ва бозгашт заруранд, вале на камтар аз як шабонарӯз барои як тараф зиёд карда мешавад. Агар рухсатии асосии хизматчиёни ҳарбӣ қисм ба қисм дода шуда бошад, вақти зарурӣ барои ҳамлу нақл ба маҳалли истифодабарии рухсатӣ ва бозгашт як маротиба дода мешавад.

12. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, барои омодагӣ ва супоридани имтиҳонҳои дохилшавӣ дар адъюнктура ва докторантураи ҳарбӣ, ҳамчунин барои омодагӣ ва супоридани имтиҳонҳои дохилшавӣ ба муассисаи таълимии таҳсилоти касбӣ ва имтиҳонҳо дар давраи таҳсил дар онҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон рухсатии таълимӣ дода мешавад.

13. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, ҳамчунин ба курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ дар давраи таҳсил дар муассисаҳои таълимии номбурда дар давраи танаффуси машғулиятҳои таълимӣ ба мӯҳлати муайяннамудаи Қонуни мазкур ва Низомномаи тартиби адои хизмати ҳарбӣ рухсатии таътилӣ дода мешавад.

14. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ адо карда, барои гирифтани унвони номзад ё доктори илм кӯшиш доранд, рухсатии эҷодӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

15. Ба хизматчиёни ҳарбӣ дар асоси ҳулосаи комиссияи тиббии ҳарбӣ рухсатии беморӣ дода мешавад.

16. Рухсатӣ бо сабабҳои шахсӣ ба хизматчиёни ҳарбӣ ба мӯҳлати то 10 шабонарӯз, агар рухсатии асосиро онҳо истифода бурда бошанд, дар ҳолатҳои зерин дода мешавад:

- ҳолати вазнини саломатӣ ва вафоти (ҳалоки) хеши наздики хизматчиӣ ҳарбӣ (ҳамсар, падар, модар, падару модари ҳамсар, писар, духтар, бародар, (хоҳар) ё шахсе, ки хизматчиӣ ҳарбӣ дар тарбия ё таъминоти ӯ мебошад;

- сӯхтор ё дигар офати табиие, ки ба сари оила ё хеши наздики хизматчиӣ ҷарбӣ омадааст;

- дар дигар ҳолатҳои истисноие, ки будани хизматчиӣ ҷарбӣ бо оила зарур бошад, - мувофиқи қарори командири қисми ҷарбӣ.

Давомнокии рухсатии бо сабабҳои шахсӣ ва дигар сабабҳои узрнок ба хизматчиӣ ҷарбӣ додашуда ба миқдори шабонарӯзҳои барои ҳама нақл бо нақлиёти заминӣ (ҳавоӣ) ба маҳалли истифодабарии рухсатӣ ва бозгашт зарурбуда зиёд карда мешавад.

17. Ба хизматчиёни ҷарбие, ки муҳлати умумии хизмати ҷарбиашон бо ҳисоби тақвимӣ 20 сол ва аз ин зиёдaro ташкил мекунад, дар яке аз се соли то расидан ба синни ниҳони хизмати ҷарбӣ ё дар соли рухсат шудан аз хизмати ҷарбӣ ба сабаби саломатӣ ва ё бинобар ҷорабиниҳои ташкилии штатӣ, ба ғайр аз рухсатии асосӣ, мувофиқи хоҳиши онҳо ба муҳлати 30 шабонарӯз рухсатии бо сабабҳои шахсӣ дода мешавад. Рухсатии номбурда барои ҳамаи давраи хизмати ҷарбӣ як маротиба дода мешавад.

18. Ба ҳамсарони хизматчиёни ҷарбӣ рухсатӣ мувофиқи хоҳиши онҳо дар як вақт бо рухсатии хизматчиёни ҷарбӣ дода мешавад. Дар ин сурат муҳлати рухсатии ҳамсарони хизматчиёни ҷарбӣ мумкин аст мувофиқи хоҳиши онҳо ба муҳлати рухсатии хизматчиёни ҷарбӣ баробар бошад. Барои қисми рухсатии ҳамсарони хизматчиёни ҷарбӣ, ки аз муҳлати рухсатии ҳамазолаи ҷои қори асосии онҳо зиёд аст, маош дода намешавад.

19. Ба хизматчиёни ҷарбӣ-занон рухсатӣ барои ҳомиладорӣ, ҳамаҷунин рухсатӣ барои парастории кӯдак тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад. Дар аини ҳол нисбати онҳо имтиёзу қафолат ва ҷабронпулиҳои иловагии муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегарданд.

Моддаи 11. Таъминоти пулӣ

1. Таъминоти пулии хизматчиёни ҷарбӣ аз маоши мувофиқи вазифаи ишғолкарда (минбаъд-маош аз рӯи вазифаи ҷарбӣ) ва маоши мувофиқи рутбаи ҷарбии додашуда (минбаъд - маош аз рӯи рутбаи ҷарбӣ), ки маоши (таъминоти пулии) хизматчиёни ҷарбӣ (минбаъд - маоши таъминоти пулӣ), иловапулиҳо барои собиқаи хизматӣ ташкил мекунанд, иборат мебошад (*Қонуни ҚТ аз 3.03.2006 № 155*).

2. Андоза ва тартиби пардохти таъминоти пулии хизматчиёни ҷарбӣ аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 3.03.2006 № 155*).

3. Хусусияти таъминоти пулии гурӯҳи алоҳидаи хизматчиёни ҷарбӣ бо қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

4. Ба хизматчиёни ҷарбие, ки дар муассисаҳои таълимии ҷарбии таҳсилоти касбии берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил мекунанд, маош (таъминоти пулӣ) тибқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 3.03.2006 № 155*).

5. Тартиби пардохти маоши (таъминоти пулии) хизматчиёни ҷарбӣ аз тарафи Вазири муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбарони вазорату идораҳои, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҷарбӣ пешбинӣ гардидааст), муайян карда мешавад.

Моддаи 12. Пардохтҳои иловагӣ

1. Ба хизматчиёни ҷарбие, ки хизмати ҷарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд ва курсантҳои муассисаҳои таълимии ҷарбии таҳсилоти касбӣ ҳангоми рафтани ба рухсатии асосӣ, ҳамаҷунин ба рухсатии беморӣ (дар асоси ҳулоаи комиссияи тиббии ҷарбӣ) ба андозаи на камтар аз як маош (таъминоти пулӣ) пардохта мешавад.

2. Ҳангоми рафтани хизматчиёни ҷарбие, ки бо тартиби ихтиёрӣ хизмати ҷарбиро адо мекунанд, ба маҳалли нави хизмати ҷарбии дигар маҳалли аҳолинишин, аз ҷумла ба қаламрав ё аз ҳудуди давлати хориҷӣ, вобаста ба таъин шудан ба вазифаи ҷарбӣ, дохил шудан ба муассисаи таълимии ҷарбии таҳсилоти касбӣ, ки муҳлати таҳсилаш зиёда аз як солро ташкил мекунад ё ки вобаста бо тағйири ҷои қисми ҷарбӣ ба онҳо ҷунин намуди иловапулиҳо пардохта мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*):

- мададмаош ба андозаи як маош (таъминоти пулӣ) ба хизматчиӣ ҳарбӣ ва нисфи маош (таъминоти пулӣ) ба ҳар як аъзои оилаи хизматчиӣ ҳарбие, ки ба маҳалли нави хизмати ҳарбии хизматчиӣ ҳарбӣ ё ба маҳалли аҳолинишини ба ҷои номбурда наздик ё ки (аз набудани хонаи истиқоматӣ) ба дигар маҳалҳои аҳолинишини мераванд. Мададмаоши номбурда ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро дар маҳалҳои баландкӯҳ ва маҳалҳои дорои шароити номусоиди иқлимӣ экологӣ адо мекунанду ба таъминоти пулии онҳо коэффисиенти минтақавӣ (барои адои хизмати ҳарбӣ дар минтақаҳои баландкӯҳ) муқаррар гардидааст, бо назардошти ин коэффисиент пардохта мешавад (*Қонуни ҚТ аз 01.08.2012 № 885*);

- ба андозаи меъёри устувори маоше (пули харҷи рӯзмаррае), ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кормандони ба сафари хизматӣ раванда барои ҳар рӯзи дар роҳ будани хизматчиӣ ҳарбӣ ва ҳар як аъзои оилаи хизматчиӣ ҳарбие, ки бо ӯ ҳамроҳ меравад, муқаррар карда шудааст.

3. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, ғайр аз курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ, ҳуқуқи гирифтани қарзҳои бефоида ба андозаи то 12 маош (таъминоти пулӣ) ба мӯҳлати то се сол барои харидани асбобу анҷоми ниёзи аввалин аз ҳисоби маблағи Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) дар яке аз ҳолатҳои зерин доранд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*):

- дар давоми се моҳи баъди таъин шудан ба вазифаи ҳарбӣ пас аз хатми муассисаи таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ ва вобаста ба ин гирифтани рутбаи ҳарбии афсарӣ;

- дар давоми се моҳи баъди ба вазифаи ҳарбӣ таъин шудани хизматчиёни ҳарбӣ ё шаҳрвандоне, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанду хоҳиши адои хизмати ҳарбиро ба мӯҳлати 5 сол ва аз ин зиёда изҳор менамоянд;

- дар давоми се моҳи баъди бастанӣ ақди никоҳи аввалин.

Ҳангоми аз рӯи якҷанд асосҳо ба гирифтани қарзи номбурда ҳуқуқ пайдо кардани хизматчиӣ ҳарбӣ ба вай қарз танҳо аз рӯи як асос ва як маротиба дар давраи адои хизмати ҳарбӣ дода мешавад.

4. Ба афсароне, ки ба хизмати ҳарбӣ даъват шудаанд, пардохтпулиҳои муқаррарнамудаи моддаи мазкур дода намешаванд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

5. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки ба сафари хизматӣ фиристода мешаванд, хароҷоти сафари хизматӣ бо тартиб ва андозаи муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешавад (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

6. Ба ғайр аз пардохтҳои пешбиниамудаи Қонуни мазкур аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хизматчиёни ҳарбӣ иловапулӣ ва дигар нави пардохтҳо метавонад муқаррар карда шавад. Иловапулӣ ва пардохтҳои номбурда вобаста ба мураккабӣ, меъёр ва аҳамияти иҷрои вазифа аз тарафи хизматчиёни ҳарбӣ мутаносибан муқаррар карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

7. Ба ғайр аз пардохтҳои иловагӣ, ки дар моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, дигар пардохтҳои иловагӣ, ки қаблан тибқи дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шуда буданд, нигоҳ дошта мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 3.03.2006 № 155, аз 18.06.2008 № 391*).

Моддаи 13. Таъминоти озуқа ва молу мулки шайъӣ, хизматрасонии маишию савдоии хизматчиёни ҳарбӣ

(*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*)

1. Таъминоти озуқаи хизматчиёни ҳарбӣ мувофиқи меъёрҳо ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартибе, ки, Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) муайян кардааст, дар яке аз шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- ташкили хӯрок дар маҳалли адои хизмати ҳарбӣ - барои хизматчиёни ҳарбие, ки мувофиқи даъват хизмати ҳарбиро адо мекунанд ва категорияи хизматчиёни ҳарбие, ки

хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанду номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад;

- додани озуқаи муқарраршуда;

- пардохти ҷубронпулӣ бар ивази озуқаи (хӯроки) муқарраршуда ба андозаи муқаррарнамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Бучети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" барои соли молиявии дахлдор ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, ҳамчунин ба хизматчиёни ҳарбие, ки ба хизмати ҳарбӣ ба вазифаи афсарӣ ва прапоршикӣ даъват шудаанд ва ба курсантҳо бошад, танҳо дар вақти истифодабарии рухсатӣ (*Қонуни ҚТ аз 3.03.2006 № 155*);

- додани пули озуқаи сафарӣ ба хизматчиёни ҳарбие, ки мувофиқи даъват хизмати ҳарбиро адо мекунанд ва ба курсантҳо ҳангоми дар роҳи сафар будан, ҳамчунин ҳангоми қарор доштан дар нуқтаҳои сафари хизматӣ, агар дар ин нуқтаҳо хӯроки хизматчиёни ҳарбӣ ташкил нашуда бошад.

2. Хизматчиёни ҳарбӣ бо молу мулки шайъӣ вобаста ба шароити адои хизмати ҳарбӣ мувофиқи меъёрҳо ва мӯҳлати муқаррарнамудаи Низомномаи таъминоти молу мулки шайъии хизматчиёни ҳарбӣ, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, таъмин карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

3. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, ба гирифтани ҷубронпулӣ бар ивази молу мулки шайъии муқарраршуда ба андозаи нархи сару либоси номбурда ҳуқуқ доранд. Тартиби пардохти ҷубронпулии номбурдаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунанд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 27.11.2014 № 1152*).

4. Хизматчиёни ҳарбӣ мувофиқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муайяннамудаи оинномаҳои умумихарбӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҳамом таъмин мешаванд ва сарулибосашон шуста мешавад.

5. Хизматрасонии маишию савдоии хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо бо қонун, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим мегардад.

6. Хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо ҳуқуқи харидории маҳсулоти саноатӣ ва хӯроквориро мувофиқи нархҳои имтиёзнок бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи шабакаи савдои ҳарбӣ доранд.

Ҳуқуқи пешбиниnamудаи моддаи мазкур ҳамчунин ба шахрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо дахл дорад.

7. Таъминоти озуқаю молу мулки шайъии хизматчиёни ҳарбие, ки дар муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбии берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил мекунанд, мувофиқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

Моддаи 14. Ҳуқуқ ба манзил

1. Давлат бо манзил таъмин намудани хизматчиёни ҳарбиро кафолат медиҳад.

Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва аъзои оилаи бо онҳо ҳамроҳ зиндагикунанда на дертар аз се моҳи баъди ба маҳалли нави адои хизмати ҳарбӣ омадан мувофиқи меъёрҳо ва бо тартиби пешбиниnamудаи қонунгузории манзилии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти ҳуқуқ ба масоҳати иловагии манзил аз ҳисоби давлат ё захираи манзилии коммуналӣ хонаи истиқоматии хизматӣ дода мешавад.

Дар ҳамаи мӯҳлати адои хизмати ҳарбӣ инҳо бо манзили истиқоматии хизматӣ таъмин карда мешаванд:

- хизматчиёни ҳарбие, ки ба вазифаи ҳарбӣ пас аз хатми муассисаи таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ таъин шудаанду вобаста ба ин рутбаи ҳарбии афсарӣ (аз соли 1993 сар карда) гирифтаанд ва аъзои оилаи бо онҳо ҳамроҳ зиндагикунанда;

- афсароне, ки ба хизмати ҳарбӣ даъват шудаанд, ҳамчунин афсарону прапоршикҳои пас аз 1 январи соли 1993 ба хизмати ҳарбӣ омада ва аъзои оилаи бо онҳо ҳамроҳ истиқоматкунанда;

- аскарону сержантҳои ҷинси зан, ки пас аз 1 январи соли 1993 ба хизмати ҳарбӣ омадаанд ва аъзои оилаи бо онҳо ҳамроҳ истиқоматкунанда.

Манзили истиқоматии хизматӣ дар ҳамаи давраи хизмати ҳарбӣ ба хизматчиёни ҳарбӣ-шаҳрвандони хизмати ҳарбиро адокунанда, аъзои оилаи онҳо, ки ҳамроҳ бо онҳо зиндагӣ мекунанд, дар шаҳрчаҳои ҳарбии пӯшида дода мешавад.

Ба шаҳрчаҳои ҳарбии пӯшида шаҳрчаҳои ҳарбии қисмҳои ҳарбии дар маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда, ки дорои тартиби рухсатномавӣ мебошанд, ҳамчунин шаҳрчаҳои ҳарбии алоҳидаи махсуси қисмҳои ҳарбӣ, ки берун аз маҳалҳои аҳолинишин ҷойгир шудаанд, тааллуқ доранд. Феҳристи шаҳрчаҳои ҳарбии пӯшида бо пешниҳоди Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Ба хизматчиёни ҳарбӣ-шаҳрвандоне, ки дар ҳамаи давраи адои хизмати ҳарбӣ бо манзили истиқоматии хизматӣ таъмин мешаванд, бо расидан ба мӯҳлати умумии собиқаи хизмати ҳарбии 20- сола ва зиёда аз он ва ҳангоми рухсат шудан аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ дар сурати доштани собиқаи хизмати ҳарбии 10- сола ва зиёда аз он манзили истиқоматӣ аз маҳали зисти доимии интиҳобшуда бо тартиби муайяннамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон роӣгон дода мешавад, ба истиснои хонаҳои истиқоматии хизмати дар шаҳрчаҳои пӯшида буда.

Хизматчиёни ҳарбие, ки бо манзили истиқоматии хизматӣ таъмин карда мешаванд, бо Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ шудааст) қарордоди манзилӣ мебаранд. Дар қарордоди номбурда тартиби додани хонаи истиқоматии хизматӣ, нигоҳдорӣ ва ҳолӣ қардани он муайян карда мешавад. Шарту тартиби бастанӣ қарордоди манзилӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, дар давраи адои хизмати ҳарбӣ ба беҳтар намудани шароити манзилӣ бо назардошти меъёрҳо, навбат ва имтиёзҳои муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

Ба хизматчиёни ҳарбӣ барои ҳаридан ё сохтмони манзил, инчунин беҳтар намудани шароити манзилӣ ба мӯҳлати 20 сол қарзи бефоида дода мешавад, ки шартҳо ва тартиби додани ҷунин қарзро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

2. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва аъзои оилаи онҳо, ки ба маҳалли нави адои хизмати ҳарбии хизматчиёни ҳарбӣ омадаанд, то гирифтани хонаи истиқоматӣ мувофиқи меъёрҳои муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳукукии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар маҳалли истиқомат, аз ҷумла мувофиқи хоҳиши онҳо аз рӯи нишонии қисмҳои ҳарбӣ ба қайд гирифта мешаванд. Ба хизматчиёни ҳарбии номбурда ва аъзои оилаи онҳо то гирифтани манзили истиқоматӣ манзили истиқоматӣ ё хобгоҳ, ки барои муваққатан истиқомат намудан қобили истифода бошанд, дода мешавад.

Дар ҳолати набудани ҷунин манзили истиқоматӣ қисмҳои ҳарбӣ барои таъмин намудани хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи бо онҳо ҳамроҳ истиқоматкунанда бинои истиқоматиро ба иҷора мегиранд ё тибқи хоҳиши хизматчиёни ҳарбӣ ба онҳо ҷубронпулии ҳармоҳа барои иҷораи хонаи истиқоматӣ бо тартиб ва андозаи муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) пардохт менамоянд.

3. Мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳо ба қисмҳои ҳарбӣ барои ба иҷора додани хонаҳои истиқоматии қобили зисти муваққатии хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо кӯмак менамоянд.

4. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд соҳиби хонаи истиқоматии алоҳидаи шахсӣ ё аъзои ширкатҳои сохтмони манзилӣ мебошанд, ҳамчунин хизматчиёни ҳарбие, ки барои онҳо мутобиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон хонаи истиқоматӣ нигоҳ дошта мешавад, ҳангоми гузаштан ба маҳалли нави хизмат ба онҳо ва аъзои оилаи бо онҳо якҷоя зиндагикунанда дар давраи адои хизмати ҳарбӣ дар маҳалли номбурда бинои истиқоматии хизматӣ ё хобгоҳ дода мешавад.

5. Дар ҳолати аз ҷониби хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи бо онҳо истиқоматкунанда ҳолӣ қардани хонаҳои истиқоматӣ, ғайр аз хонаҳои шахсӣ, хонаҳои номбурда ба дигар хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо дода мешаванд.

6. Барои бо манзил таъмин намудани хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва барои зисти доимӣ хонаи истиқоматӣ надоранд ё ба беҳтаргардонии шароити манзил эҳтиёҷ доранд, Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳои, ки дар онҳо мувофиқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) метавонанд дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси манзили Ҷумҳурии Тоҷикистон ва бо назардошти маблағи дар соли дахлдор дар сметаи хароҷот пешбиниғардида манзили истиқоматӣ харидорӣ намоянд.

7. Афсарони дорои рутбаи ҳарбии полковник, баробар ва баланд аз он, ки хизмати ҳарбиро ихтиёрӣ адо менамоянд, ё ки аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста ба ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ руҳсат шудаанд, ҳамчунин командирони қисмҳои ҳарбӣ, хизматчиёне, ки дорои унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, хизматчиёни ҳарбӣ-омӯзгорони муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ, кафедраҳои ҳарбии назди муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти олии касбӣ, хизматчиёни ҳарбӣ, кормандони илмӣ дорои дараҷаю унвонҳои илмӣ ба васеъ намудани сатҳи умумии иловагии манзил ба андозаи на камтар аз 18 метри квадратӣ ҳуқуқ доранд.

8. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва аъзои оилаи бо онҳо истиқоматкунанда, ҳамчунин шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста ба ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ руҳсатшуда, ки мӯҳлати умумии хизмати ҳарбиашон 20 сол ва зиёдаро ташкил мекунад, ба андозаи 50 фоиз пардохт менамоянд:

- барои майдони умумии манзили ишғолкардаи онҳо дар хонаҳои давлатӣ ё манзилҳои коммуналӣ;

- барои хизмати коммуналӣ (таъминоти об, баровардани партовҳои маишӣ, нерӯи гармдихӣ ва ғайра) новобаста ба навъи фонди манзилӣ, ба ғайр аз пардохти музди барқ ва газ.

Дар хонаҳое, ки дорои гармидихии мутамарказ нестанд, шахсони номбурда ба андозаи 50 фоиз маблағи пардохти сӯзишвориеро, ки аз тарафи мақомоти масъули давлатӣ харидорӣ мешавад, дар доираи меъёрҳое, ки барои фурӯш ва расонидани он ба аҳоли муқаррар шудааст, мепардозанд.

9. Ба хизматчиёни ҳарбӣ, ҳамчунин шаҳрвандоне, ки дар моддаи мазкур зикр шудаанд, имтиёзҳо доир ба пардохти 50 фоизи маблағи гузаронидани телефонҳои хонагӣ ва пардохти музди истифодабарии онҳо дода мешавад. Хароҷоте, ки бо додани чунин имтиёзҳо вобаста аст, аз ҳисоби маблағи Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) пардохт мешавад.

10. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд, тибқи талаботи оинномаҳои умумихарбӣ ҷойгир мешаванд.

11. Ба хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандоне, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста ба чорабиниҳои ташкилию штатӣ руҳсат шудаанду мӯҳлати умумии собиқаи хизмати онҳо 10 ва зиёда соли тақвимиру ташкил мекунад, ҳамчунин ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, маҳалҳои баландкӯҳ, ҳамчунин маҳалҳои дорои шароити номусоиди иқлимию экологӣ адо мекунанд, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ўҳдадоранд ба онҳо дар навбати аввал ҳуқуқи аъзои ширкатҳои сохтмони манзилӣ шуданро диҳанд ё барои сохтмони хонаҳои истиқоматии алоҳида китъаҳои замин ҷудо намоянд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

12. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, дар мӯҳлати на зиёда аз се сол то руҳсатшавӣ аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан ё дар давоми як соли аз хизмати ҳарбӣ бинобар вазъи саломатӣ руҳсат шудан, вобаста ба чорабиниҳои ташкилию штатӣ бо дархости командирони қисмҳои ҳарбӣ аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии маҳалли зисти доимии интиҳобнамуда ба рӯйхати шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ руҳсат шуда, ба гирифтани хонаҳои истиқоматӣ эҳтиёҷ доранд ё ба рӯйхати аъзоёни ширкатҳои сохтмони манзилӣ дохил карда мешаванд. Дар бораи қабул гардидани қарор раиси шаҳр ва ноҳия ба командирони дахлдори қисмҳои ҳарбӣ дар мӯҳлати се моҳ хаттӣ хабар медиҳанд. Маълумот дар бораи ба қайд гузоштан дар парвандаи шахсии хизматчиёни ҳарбӣ сабт мегардад.

13. Хизматчиёни ҳарбие, ки собиқаи умумии хизмати ҳарбии 10-сола ва зиёда доранд, ҳангоми руҳсат шудан аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё чорабиниҳои ташкилию штатӣ ва аъзои оилаи онҳо ҳангоми иваз намудани маҳалли зист на дертар аз се моҳ аз рӯзи расидан ба маҳалли зисти интиҳобшуда аз ҷониби ҳукуматҳои шаҳрию ноҳиявӣ мувофиқи меъёрҳои муқарраршуда бо манзили хизматӣ таъмин мегарданд. Ҳуҷҷатҳо дар бораи супоридани манзил ба Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) ва баровардан аз қайди маҳалли зисти пешина ба шаҳрвандони номбурда ва аъзои оилаи бо онҳо якҷоя истиқоматкунанда ҳангоми гирифтани манзили истиқоматӣ аз маҳалли зисти интиҳобшуда дода мешаванд.

Ҳангоми дар мӯҳлати се моҳ мувофиқи меъёрҳои муқарраршуда аз ҷониби раисони шаҳру ноҳияҳо дода натавонистани манзили хизматӣ бошад, онҳо то додани манзил доир ба ҷойгиркунонидани шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ руҳсатшуда ва аъзои оилаи онҳо дар дигар хонаҳои истиқоматӣ чораҳо меандешанд.

14. Тартиби бо манзил таъмин намудани хизматчиёни ҳарбие, ки дар шаҳрчаҳои ҳарбии пӯшида истиқомат мекунанд, ҳангоми руҳсат шудани онҳо аз хизмати ҳарбӣ бо қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

15. Тартиби додани имтиёзҳо ва ҷуброни хароҷоте, ки бо додани имтиёзҳои дар моддаи мазкур зикршуда вобастаанд, аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 15. Ҳуқуқ ба ҳифзи саломатӣ ва ёрии тиббӣ

1. Ҳифзи саломатии хизматчиёни ҳарбӣ бо ташкил намудани шароити мусоиди хизмати ҳарбӣ, маишӣ ва низомӣ чораҳо доир ба маҳдудсозии омилҳои хатарноки хизмати ҳарбӣ, ки аз ҷониби командирон дар якҷоягӣ бо мақомоти ҳокимияти давлатӣ гузаронида мешаванд, таъмин карда мешавад.

Ғамхорӣ оид ба нигоҳдорӣ ва солимии хизматчиёни ҳарбӣ вазифаи командирон мебошад. Ба зиммаи онҳо таъмини талаботи беҳатарӣ ҳангоми гузаронидани машқҳо, дигар чорабиниҳои омодагии ҷангӣ, ҳангоми истифодабарии аслиҳа ва техникаи ҳарбӣ, ҳангоми корҳои истеҳсолӣ, иҷрои дигар ўҳдадорихои хизмати ҳарбӣ гузошта мешавад.

2. Хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандоне, ки ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъват шудаанд, ба кӯмаки тиббии ройгон, аз ҷумла ба тайёр ва таъмири дандонҳои сунъӣ (ба ғайр аз

дандонҳои сунъии аз металлҳои қиматноку дигар маводҳои қиматнок), таъмини ройгони доруворӣ, дигар молу мулки тиббӣ мувофиқи таъиноти духтурон дар воҳидҳо, қисмҳои ҳарбӣ ва муассисаҳо (минбаъд - муассисаҳои тиббии ҳарбӣ) ҳуқуқ доранд. Дар сурати набудани муассисаҳои тиббии ҳарбӣ ё шӯъбаҳои дахлдори онҳо ё таҷҳизоти махсуси тиббӣ дар маҳалли адои хизмати ҳарбӣ ё маҳалли зисти хизматчиёни ҳарбӣ, ҳамчунин дар ҳолатҳои зарурӣ ёрии тиббӣ дар муассисаҳои давлатии нигоҳдории тандурустӣ расонида мешавад. Хароҷоти муассисаҳои номбурда аз рӯи кӯмаки тиббии ба хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандони ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда аз ҷониби Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) ҷуброн карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

Хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо барои таъбабат берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асосҳои барои дигар шаҳрвандон умумӣ бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон фиристода мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

Хизматчиёни ҳарбӣ ҳар шаш моҳ таъхиси тиббиро гузашта, бо онҳо ҷорабиниҳои таъбабатию беҳдоштӣ гузаронида мешавад. Хизматчиёни ҳарбие, ки дорои нишонаҳои нуқси руҳӣ мебошанд, тибқи Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъхис ва муоинаи стационарӣ фиристода мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

3. Аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқи ёрии тиббии ройгонро дар муассисаҳои системаи давлатии нигоҳдории тандурустӣ доранд ва дар асосҳои умумии барои дигар шаҳрвандон бо суғуртаи тиббӣ фаро гирифта мешаванд.

Аъзои оилаи афсарон (ҳамсар, фарзандони ноболиғ, фарзандони аз 18-сола боло, ки маъҷуб гаштаанд, фарзандони то 23-сола, ки дар муассисаҳои таълимии рӯзона таъхил мекунанд), ҳамчунин шахсоне, ки дар таъминоти онҳо мебошанд ва ҳамроҳи афсарон истиқомат мекунанд, дар муассисаҳои тиббии ҳарбӣ ба ёрии тиббии ройгон ҳуқуқ доранд. Ҳангоми таъбабати амбулаторӣ ба онҳо дорувории пулакӣ, ба ғайр аз ҳолатҳое, ки мутобиқи дигар қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз онҳо пул гирифта намешавад, бо нархи ҷакана дода мешавад. Тайёр кардан ва таъмири дандонҳои сунъии аъзои оилаи афсарон дар муассисаҳои тиббии ҳарбӣ бо шартҳои амалӣ мегардад, ки ба дигар шаҳрвандон дар муассисаҳои системаи давлатии нигоҳдории тандурустӣ иҷро мегардад, агар дар қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад.

4. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд (ба ғайр аз курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таъхилоти касбӣ) ва аъзои оилаи онҳо ҳангоми руҳсатӣ, вале на зиёда аз як маротиба дар як сол, бо таъбабати санаторию фароғатӣ ва истироҳати муташаккилона дар фароғатгоҳҳо, хонаҳои истироҳатӣ, пансионатҳо, лагерҳои беҳдошти кӯдакон, базаҳои туристии Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) таъмин карда мешаванд. Хизматчиёни ҳарбии номбурда 25 Ҷоиз, аъзои оилаи онҳо бошанд, 50 Ҷоизи нархи роҳхатро, ба ғайр аз ҳолатҳое, ки мутобиқи қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дигар шартҳои пардохт муайян нагардида бошад, мебардоранд. Ба хизматчиёни ҳарбии номбурда ва аъзои оилаи онҳо ҳангоми фиристодан ба озоишгоҳҳо барои идомаи таъбабати госпиталӣ мутобиқи ҳулоаи комиссияи тиббии ҳарбӣ роҳхати ройгон аз ҳисоби Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) дода мешавад.

5. Хизматчиёни ҳарбие, ки ҳангоми иҷрои ўҳдадории хизмати ҳарбӣ маъҷуб (заҳмдор, зарбхӯрда, контузия) ё бемор шудаанд, пас аз таъбабати госпиталӣ ба гирифтани роҳхати ғайринавбатӣ ба муассисаҳои санаторию фароғатӣ ва беҳдошти Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) ҳуқуқ доранд.

6. Ҳуқуқи имтиёзҳои хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо, ки дар қисмҳои дуҷумҷоруми моддаи маъкур зикр шудаанд, ба афсарони аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни

ниҳони дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста бо чорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсатшуда, ки мӯҳлати умумии хизмати имтиёзноки ҳарбиашон 20-сол ва зиёда аз инро ташкил мекунад, дар сурати доштани мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии 25-сола ва аз ин зиёда бошад, новобаста ба асосҳои рухсатшавӣ ва аъзои оилаи онҳо, ҳамчунин ба прапоршикҳо ва дар мавридҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати старшина ва сержантҳо пешбинӣ намудааст, аз хизмати ҳарбӣ бо расидани онҳо ба синни ниҳони дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста ба чорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсатшуда, ки мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии онҳо 20-сол ва аз ин зиёдро ташкил мекунад, дахл доранд.

Хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳони дар хизмати ҳарбӣ будан, бинобар вазъи саломатӣ ё вобаста ба чорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсат шудаанд, инчунин иштирокчиёни амалиётҳои ҷангӣ оид ба ҳифзи сохти конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ёрии тиббӣ ва табobati санаторӣ-фароғатӣ ҳуқуқи имтиёзнок доранд.

Шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд, ба ёрии тиббӣ дар муассисаҳои системаи давлатии нигоҳдории тандурустӣ ҳуқуқ доранд ва мутобиқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатман суғуртаи тиббӣ карда мешаванд.

Шаҳрвандоне, ки дар натиҷаи маъҷубӣ (ярадорӣ, зарбхӯрӣ, контузия) ё ҳангоми иҷрои ўҳдадории хизмати ҳарбӣ беморшуда, аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд, аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, ҳамчунин шаҳрвандоне, ки бинобар бемориҳои алоҳидаи давраи адои хизмати ҳарбӣ аз хизмати ҳарбӣ рухсат шудаанд, метавонанд дар муассисаҳои тиббии ҳарбӣ бо тартиби муайяннамудаи Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳои, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) бе расонидани зарар ба шаҳрвандоне, ки тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи гирифтани ёрии тиббиро истифода мебаранд, муоина шаванд ва табобат ёбанд.

7. Хизматчиёни ҳарбие, ки мувофиқи даъват хизмати ҳарбиро адо менамоянд ва курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ мувофиқи ҳуҷҷаҳои комиссияи тиббии ҳарбӣ бо табobati санаторию фароғатӣ бепул таъмин карда мешаванд.

Курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ, тарбиягирандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи (пурраи) таҳсилоти умумӣ бо барномаи таълимии иловагӣ, ки мақсади омодагии ҳарбии шаҳрвандони ноболиғро доранд, на зиёда аз 30 фоизи нархи роҳхатро ба базаҳои туристии ҳарбӣ мепардозанд.

8. Тартиби маблағгузории хароҷоти бо шартҳои имтиёзнок расонидани ёрии тиббӣ, таъмини табobati санаторию фароғатӣ ва истироҳат, пардохти нархи роҳхатҳо ва пардохти ҷубронпулӣ ба хизматчиёни ҳарбӣ ва дигар шаҳрвандони дар қисмҳои дуҷум-ҳафтуми моддаи мазкур номбаршударо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 16. Кафолати суғуртаи хизматчиёни ҳарбӣ. Ҳуқуқ ба ҷуброни зарар

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандони ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда ҳатман аз ҳисоби маблағи Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳои, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст), суғуртаи ҳатмии шахсии давлатӣ карда мешаванд. Асос, шароит ва тартиби суғуртаи ҳатмии шахсии давлатии хизматчиёни ҳарбию шаҳрвандони номбурдаро қонунҳо, дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамоянд.

2. Дар сурати ҳалок гардидани (вафот кардани) хизматчиёни ҳарбӣ ё шаҳрвандони ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда ҳангоми иҷрои ўҳдадории хизмати ҳарбии онҳо (дар ҷамъомадҳои ҳарбӣ), ё вафоти онҳо дар натиҷаи маъҷуб (ярадор, зарбхӯрӣ, контузия) шудан ё касалии вазнини дигар, ки ҳангоми иҷрои ўҳдадорихои хизмати ҳарбӣ то ба анҷомрасии як соли рухсатшавӣ аз хизмати ҳарбӣ (анҷоми ҷамъомадҳои ҳарбӣ) ба амал омадааст, ҳиссаҳои баробари кӯмакпулии яқвақта ба андозаи зерин пардохта мешавад:

- ба аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбии ҳалокшуда (вафоткарда), ки хизмати ҳарбиरो ба таври ихтиёрӣ адо менамуданд, шаҳрвандоне, ки ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ ба сифати афсарон, прапоршикҳо даъват шудаанд - 8 маоши таъминоти пулии дар рӯзи пардохти кӯмакпулӣ муқарраршуда (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 01.08.2012 № 885*);

- ба аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбии ҳалокшуда (вафоткарда), ки хизмати ҳарбиरो мувофиқи даъват адо менамуданд, шаҳрвандоне, ки ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ ба сифати аскарон, сержантҳо ва старшинаҳо даъват шудаанд, 8 маоши ҳадди ақалли моҳона аз рӯи вазифаи ҳарбӣ мувофиқи дараҷаи якуми тарифии барои хизматчиёни ҳарбии хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ дар вазифаҳои сержантҳо ва старшинаҳо адокунанда пешбинишуда, ки дар рӯзи пардохти кӯмакпулӣ муқаррар шудааст (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 01.08.2012 № 885*);

Аъзои оилаи дорои ҳуқуқи гирифтани кӯмакпулии якҷақта барои хизматчиёни ҳарбии (шаҳрвандӣ ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшудаи) ҳалокшуда (вафоткарда) инҳо ҳисоб мешаванд:

- ҳамсаре, ки дар рӯзи ҳалок (вафот кардан) шудан дар ақди никоҳи хизматчиёни ҳарбӣ ё шаҳрванди ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда меистад;

- волидайнӣ хизматчиёни ҳарбӣ;

- фарзандони ба синни 18-солагӣ нарасида ё аз ин калон, агар онҳо то расидан ба синни 18-солагӣ маъҷуб шуда бошанд, ҳамчунин фарзандони дар муассисаҳои таълимии шакли таҳсили рӯзона таҳсилкунанда то баанҷомрасии таҳсил, вале на зиёда аз расидан то ба синни 23-солагӣ;

- дигар шахсоне (аъзои оилае), ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ шахсони тарбияткунанда ё таъминкунандаи ҳалокшуда (вафоткарда) доништа шудаанд, ё ки дар таъминоти ҳалокшуда (вафоткарда) қарор доштанд.

3. Ҳангоми пеш аз мӯҳлат руҳсат шудани хизматчиёни ҳарбӣ (шаҳрвандони ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда) аз хизмати ҳарбӣ (ҷамъомадҳои ҳарбӣ) вобаста бо ношоям дониستاني онҳо ба хизмати ҳарбӣ дар натиҷаи маъҷубӣ (ярадорӣ, зарбхурӣ, контузия) ҳангоми иҷрои ўҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ пайдонамудаи онҳо кӯмакпулии якҷақта ба андозаи зерин ба онҳо пардохта мешавад:

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд - 6 маоши таъминоти пулӣ, ки дар рӯзи пардохти кӯмакпулӣ муқаррар шудааст (*Қонуни ҚТ аз 01.08.2012 № 885*);

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो мувофиқи даъват адо мекунанд, шаҳрвандоне, ки ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъват шудаанд - 6 маоши ҳадди ақал аз рӯи вазифаи ҳарбии мувофиқи дараҷаи якуми барои хизматчиёни ҳарбии хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ дар вазифаҳои аскарон, сержантҳо ва старшинаҳо адокунанда пешбинишуда, ки дар рӯзи пардохти кӯмакпулӣ муқаррар шудааст (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 01.08.2012 № 885*).

4. Ҳангоми пеш аз мӯҳлат руҳсат шудани хизматчиёни ҳарбӣ (шаҳрвандони ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда) аз хизмати ҳарбӣ (ҷамъомадҳои ҳарбӣ) вобаста бо ношоям дониستاني онҳо барои хизмати ҳарбӣ дар натиҷаи беморӣ, ки дар рафти иҷрои ўҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ пайдонамуда, ба онҳо кӯмакпулии якҷақта ба андозаи зерин пардохта мешавад (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 01.08.2012 № 885*):

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд - 5 маоши таъминоти пулӣ, ки дар рӯзи пардохти кӯмакпулӣ муқаррар шудааст (*Қонуни ҚТ аз 01.08.2012 № 885*);

- ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиरो мувофиқи даъват адо мекунанд, шаҳрвандоне, ки ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъват шудаанд - 5 маоши ҳадди ақал аз рӯи вазифаи ҳарбӣ мувофиқи дараҷаи якуми барои хизматчиёни ҳарбии хизмати ҳарбиरो бо тартиби ихтиёрӣ дар вазифаҳои аскарон, сержантҳо ва старшинаҳо адокунанда пешбинишуда, ки дар рӯзи пардохти кӯмакпулӣ муқаррар шудааст (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 01.08.2012 № 885*).

5. Ёҳдадорӣ оид ба муайян ва асоснок кардани далелҳои маъҷубшавӣ ё бемории бо иҷрои ёҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ (ҷамъомадҳои ҳарбӣ) вобаста буда ба зиммаи комиссияҳои тиббии ҳарбии Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст), гузошта мешавад. Аз рӯи ҳуҷҷатҳои комиссияи тиббии ҳарбӣ ба суд шикоят кардан мумкин аст (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

6. Зиён ва зарари маънавии ба хизматчиёни ҳарбӣ дар мавриди иҷрои ёҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ расонидашуда мутобиқи қонун, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Вазорати муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) ҷуброн карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 13.11.2023 № 1991*).

7. Ҷуброни зарар ва кафолати ҳимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии хизматчиёни ҳарбӣ ва шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ руҳсат шуда, ки дар натиҷаи садамаи ИБА Чернобил, дар натиҷаи озмоиши силоҳи ядрӣ, истифодабарии дастгоҳҳои ядрӣ ва барҳамдиҳии садама дар онҳо, ҳамчунин тартиби адои хизмати ҳарбӣ дар ҳудуди гирифтори олудагии радиоактивӣ зарар дидаанд, тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391, аз 27.11.2014 № 1152*).

8. Кафолати дафни хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони ба ҷамъомадҳои ҳарбӣ даъватшуда ва шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳонӣ дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ руҳсатшудаи ҳалокгардида (вафоткарда) бо қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 18.06.2008 № 391*).

Тартиби риояи эҳтиром ҳангоми дафн бо оинномаҳои умумиҳарбӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 17. Ҳуқуқ ба таҳсил ва ҳуқуқ дар соҳаи маданият

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ба таҳсил дар муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ (аз ҷумла ба гирифтани таҳсилоти пас аз мактаби оӣ) ва дар курсҳои (факултаҳои) омодагӣ, азнавомодасозӣ ва баландбардорӣ ихтисоси касбии хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқ доранд.

Тартиби қабули хизматчиёни ҳарбӣ ба муассисаҳои номбурдаи таълимӣ ва таҳсил дар онҳо бо қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти оӣ ва миёнаи касбӣ барномаҳои таълимиро доир ба омодагии мутахассисон ба соҳаҳои ба ҳам наздики граждани амалӣ намуда, ба хатмкунандаҳо ҳуҷҷатҳои дахлдорро доир ба таҳсилот медиҳанд.

Хизматчиёни ҳарбие, ки дар муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти оӣ ва миёнаи касбӣ таҳсил мекунанд, ба иҷрои вазифаҳои бо амалигардонии барномаҳои таълимии касбӣ вобаста набуда танҳо бо қарори Вазири муҳофизати Ҷумҳурии Тоҷикистон (роҳбарони вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) ҷалб карда мешаванд.

Шаҳрвандоне, ки муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти олии касбиро хатм намудаанд ва ба кор ба сифати омӯзгор дар муассисаҳои таълимӣ қабул шудаанд, мувофиқи таҳсилот ва пардохти музди меҳнат ба шаҳрвандоне, ки муассисаҳои таълимии таҳсилоти олии омӯзгориро хатм намудаанд, баробаранд.

2. Афсароне, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, барои таҳсил дар муассисаҳои таълимии граждани таҳсилоти олии миёнаи касбӣ ва дар шӯъбаҳои (курсҳои) тайёрии муассисаҳои таълимии номбурда барои азхудкунии барномаи таълимӣ аз рӯи шаклҳои ғоибонаи (шабонаи) таҳсил ҳуқуқ доранд.

3. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд, таҳсил дар муассисаҳои таълимии граждани таҳсилоти олии миёнаи касбӣ иҷозат дода намешавад.

4. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва муҳлати умумии хизмати ҳарбии онҳо панҷ сол ва зиёдаро (вақти таҳсил дар муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти олӣ ва миёнаи касбӣ ба ҳисоб гирифта намешавад) ташкил мекунад, дар соли рухсатшавӣ аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳони дар хизмати ҳарбӣ будан, баанҷомрасии муҳлати хизмати ҳарбӣ ё вазъи саломатӣ ҳуқуқ доранд, ки азнавомодагардии касбиро аз рӯи яке аз ихтисосҳои граҷданӣ бе ситонидани маблағ барои таҳсил ва бо нигоҳдории ҳамаи таъминот бо тартиб ва шартҳои, ки аз ҷониби Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳои, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати ҳарбӣ пешбинӣ шудааст) муайян карда мешавад, ба муҳлати то се моҳ, ҳангоми рухсатшавӣ вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ аз хизмати ҳарбӣ бошад, - то шаш моҳ гузаранд. Дар ҳолати рухсатшавии хизматчиёни ҳарбии номбурда аз хизмати ҳарбӣ дар давраи таҳсил онҳо ҳуқуқ доранд давраи таҳсилро ба таври ройгон ба анҷом расонанд.

Ҳароҷоти азнавомодагардии касбии хизматчиёни ҳарбии номбурда аз рӯи яке аз ихтисосҳои граҷданӣ вобастабуда аз ҳисоби вазорату идораҳои, ки дар онҳо хизмати ҳарбиро адо менамоянд, пардохт мегарданд.

5. Шаҳрвандоне, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекарданд ва аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳони дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсат шудаанд, ҳуқуқ доранд:

- ба таври ройгон гузаштани омодагии ғайринавбатӣ, азнавтайёршавӣ ва баландбардории ихтисос мувофиқи касби интихобшуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории ҷорӣ, агар дорои ҳуқуқи нафақагирӣ бошанд;

- ба гирифтани таҳсилоти касбӣ мувофиқи касби интихобшуда аз ҳисоби маблағҳои ташкилоте, ки онҳо ба қор қабул шудаанд, бо пардохти музди миёнаи маош ҳангоми таҳсил;

- дохилшавии ғайриозмунӣ ба муассисаҳои давлатии таҳсилоти олии касбӣ ва ба курсҳои таълимии ихтисосҳои дахлдор;

- дохилшавӣ ба муассисаҳои давлатии таълимии таҳсилоти касбӣ бе имтиҳони дохилшавӣ;

- ба курси якум ва курсҳои минбаъдаи муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти миёнаи касбӣ-хатмкунандагони муассисаҳои таълимии миёнаи ҳарбӣ;

- ба курси якуми муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти миёнаи касбӣ-бо таҳсилоти на пасттар аз таҳсилоти асосии умумӣ;

- ба курси якум ва курсҳои минбаъдаи муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти олии касбӣ - онҳое, ки дорои таҳсилоти ноপুরраи олӣ ё олии ҳарбии таҳсилоти касбӣ мебошанд;

- ба шӯъбаҳои тайёрии муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти олии касбӣ-онҳое, ки муассисаҳои таълимоти ҳамагонии таҳсилоти умумии миёна (পুরра) ё таҳсилоти миёнаи касбиро хатм намудаанд.

Қабули шаҳрвандони мазкур ба муассисаҳои давлатии таҳсилоти касбӣ дар давоми соли хониш идома ёфта, аз он ҷумла илова ба нақшаи муайяннамудаи қабули муассисаи мазкур амалӣ мегардад.

Шаҳрвандони дорои таҳсилоти миёна ва олии ҳарбӣ дар муассисаҳои давлатии таҳсилоти олии касбӣ бо таври ройгон таҳсил менамоянд.

6. Шаҳрвандони хизмати ҳарбии ҳатмии муҳлатнокро адокарда ва хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбии ҳатмии муҳлатнокро ба таври намунавӣ адо карда истодаанд, пас аз 12 моҳи хизмати ҳарбӣ дар ҳолати ҷавобгӯ будан ба талаботи қабул ба таҳсил ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти олии ҳарбӣ бе супоридани имтиҳонҳои дохилшавӣ аз тариқи суҳбат қабул карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 25.06.2021 № 1787*).

7. Шаҳрвандоне, ки дар давраи таҳсил дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва миёнаи касбӣ ба хизмати ҳарбӣ даъват шудаанд, ҳангоми рухсат шуданашон аз хизмати ҳарбӣ ҳуқуқи давом додани таҳсилро дар он муассисаи таълимие, ки то даъват шудан ба хизмати ҳарбӣ таҳсил мекарданд, доранд.

Хизматчиёни ҳарбии дорои таҳсилоти олӣ ё миёнаи касбии граждани, ки таҳсилоти ба ихтисоси омодагии ҳарбӣ наздик дорад, мувофиқ мебошад, ҳангоми адои хизмати ҳарбӣ аз рӯи ин таҳсилот онҳо ба хизматчиёни ҳарбие, ки муассисаҳои таълимии таҳсилоти олӣ ё миёнаи касбии ҳарбии дахлдорро хатм намудаанд, баробаранд.

8. Ҳангоми тағйири маҳали хизмати ҳарбии хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, инчунин ҳангоми рухсат шудан аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ аъзои оилаи онҳо, ки дар муассисаҳои таълимии давлатӣ таҳсил мекунанд (тарбия мегиранд), ҳуқуқ доранд ба муассисаҳои таълимии ба маҳали нави хизмати ҳарбӣ ё маҳали зист наздик буда гузаранд (қабул шаванд).

Ба фарзандони хизматчиёни ҳарбӣ дар маҳали истиқомати оилаи онҳо дар навбати аввал дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва томактабӣ истироҳатгоҳҳои тобистонаи беҳдоштӣ новобаста аз шакли моликият, ҷой дода мешавад.

Фарзандони хизматчиёни ҳарбӣ, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии 20-сола ва зиёда доранд, фарзандони шаҳрвандоне, ки аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсат шудаанд ва мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии онҳо 20-сол ва зиёдаро ташкил мекунад, фарзандони хизматчиёни ҳарбие, ки ҳангоми иҷрои ӯҳдадорӣ хизмати ҳарбӣ ҳалок шудаанд ё дар натиҷаи маъҷубӣ (ярадорӣ, зарбхӯрӣ, контузия) ё бемории аснои иҷрои ӯҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ гирифташуда ҳалок шудаанд, аз ҳуқуқи ғайриконкурсӣ дохил шудан ба литсеи ҳарбӣ, ҳангоми дохил шудан ба муассисаҳои таълимии таҳсилоти олӣ ва миёнаи касбӣ бошад, - аз ҳуқуқи имтиёз дар сурати бомуваффақият супоридани имтиҳонҳо ва мувофиқи дигар талаботҳои барои дохилшавандагон муқарраршуда истифода менамоянд.

9. Хизматчиёни ҳарбӣ дар баробари дигар шаҳрвандон дар соҳаи фарҳанг дорои ҳуқуқ ва озодиҳои.

Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд, курсантҳои муассисаҳои таълимии ҳарбии таҳсилоти касбӣ, тарбиятирандагони муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи (пурраи) умумӣ бо барномаи таълимии иловагӣ, ки мақсадаш омодагии ҳарбии шаҳрвандони ба балоғат нарасида мебошад, ҳангоми иштирок кардан дар ҷорабиниҳои пулакии аз ҷониби муассисаҳои фарҳангӣ ва варзишӣ ташкилнамуда аз имтиёзҳои истифода мебаранд. Имтиёзҳои номбурда аз тарафи ҳукуматҳои шаҳрӣ ва ноҳиявӣ муқаррар карда мешаванд.

10. Дар дохили қисмҳои ҳарбӣ хизматчиёни ҳарбӣ аз хизматрасонии китобхона ва толорҳои хониш, молу мулкҳои таъиноти маданӣ, равшаннамоӣ, асбобҳои варзишӣ ва чихозҳо ба тариқи ройгон истифода намуда, кино ва филмҳои видеоӣ тамошо мекунанд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

11. Командирон ӯҳдадоранд системаи ҷорабиниҳоро доир ба тарбияи ватандӯстӣ, ахлоқӣ ва зебоипарастии хизматчиёни ҳарбӣ таҳия ва амалӣ намоянд, эҳтиромоти анъанаҳои ҳарбиро ба онҳо омӯзанд, барои инкишофи фаъолияти эҷодӣ шароит фароҳам оваранд (*Қонуни ҚТ аз 25.06.2021 № 1787*).

Моддаи 18. Рафту омад дар нақлиёт. Муросилоти почтавӣ

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқи рафту омади ройгон доранд:

- дар нақлиёти роҳи оҳан, ҳавоӣ ва автомобилӣ (ба ғайр аз таксӣ) ҳангоми сафари хизматӣ, вобаста бо гузаштан ба маҳали нави хизмати ҳарбӣ, ба маҳали истифодабарии рухсатии асосӣ (таътиль), рухсатии иловагӣ (як маротиба дар давоми сол) танҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои табобат ва бозгашт ба маҳали истиқомати интиҳобшуда ҳангоми рухсат шудан аз хизмати ҳарбӣ (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*);

- дар ҳамаи навъҳои нақлиёти ҷамъиятӣ: нақлиёти шаҳрӣ, наздишаҳрӣ, ва маҳаллӣ новобаста аз шакли моликият (ба ғайр аз таксӣ). Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд, ҳангоми гузаштан ба маҳали нави хизмати ҳарбӣ ва рухсат шудан аз хизмати ҳарбӣ, инчунин ҳуқуқи ба тариқи ройгон бурдани то 20

тонна молу мулки шахсиро дар контейнерҳо аз маҳали зисти пешина ба маҳали нав бо нақлиёти роҳи оҳан, дар ҷое, ки нақлиёти роҳи оҳан мавҷуд нест - бо дигар навъҳои нақлиёт (ба ғайр аз нақлиёти ҳавоӣ) доранд. Дар ҳолати бурдани молу мулки шахсӣ дар вагонҳои алоҳида, бағоч ва фиристодани майдачуида ба онҳо хароҷотҳо амалан пардохта мешаванд, вале на бештар аз қимати ҳамлу нақл дар контейнерҳо дар ҳаҷми 20 тонна (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*);

- дар мошинҳои боркаш ва автобусҳои мусофиркаши қисмҳои ҳарбие, ки барои таъмини ҳамлу нақли муташаққилонаи хизматчиёни ҳарбӣ ба маҳали хизмати ҳарбӣ ва бозгашт ҷудо шудаанд.

2. Аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиرو бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва дар қисми ҳафтуми моддаи 2 Қонуни мазкур зикр ёфтаанд, тибқи асосҳои барои хизматчиёни ҳарбӣ муқарраршуда ҳуқуқи ҳамлу нақли ройгонро доранд:

- аз маҳали истиқомат ба маҳали хизмати ҳарбии хизматчиӣ ҳарбӣ вобаста бо гузаштани ӯ ба маҳали нави хизмати ҳарбӣ;

- ба маҳали истифодабарии рухсатӣ ва бозгашт танҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*);

- ҳангоми рухсат шудани хизматчиӣ ҳарбӣ аз хизмати ҳарбӣ, инчунин дар вақти ҳалок (вафот кардани), шудани хизматчиӣ ҳарбӣ - ба маҳали истиқомати интиҳобшуда.

Аъзои оилаи хизматчиӣ ҳарбӣ ҳангоми рафтани ба маҳали зисти интиҳобшуда вобаста бо ҳалок шудани (вафот кардани) хизматчиӣ ҳарбӣ ҳуқуқи ба таври ройгон бурдани то 20 тонна молу мулки шахсиро дар контейнерҳо бо нақлиёти роҳи оҳан, дар ҷое, ки нақлиёти роҳи оҳан нест - бо дигар навъҳои нақлиёт (ба ғайр аз нақлиёти ҳавоӣ) доранд. Дар вақти бурдани молу мулки шахсӣ дар вагони алоҳида, бағоч ва фиристодани майдачуидаҳо ба онҳо амалан хароҷотҳои пардохт мегарданд, вале на зиёда аз қимати ҳамлу нақл дар контейнер дар ҳаҷми 20 тонна. Дар ҳолати ҳалок шудани (вафот кардани) хизматчиӣ ҳарбӣ аъзои оилаи он (вале на зиёда аз се нафар) ба ҳамлу нақли ройгон ба маҳали дафн ва бозгашт ҳуқуқ доранд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

3. Шахси ҳамроҳикунандаи хизматчиӣ ҳарбӣ, ки бо он ба муассисаи тиббӣ ё табобатӣ - фароғатӣ, дар рухсатии беморӣ ба маҳали зисти интиҳобшуда ҳангоми рухсат шудан аз хизмати ҳарбӣ меравад, ё ки аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбии хизмати ҳарбиرو бо тартиби ихтиёрӣ адокунанда, ки ба муассисаҳои тиббӣ ё табобатӣ - фароғатӣ мераванд, агар ҳамроҳикунӣ бо ҳулосаи комиссияи тиббии ҳарбӣ зарур доништа шуда бошад, ба ҳамлу нақли ройгон ба маҳали табобат (истифодабарии рухсатӣ), маҳали зисти интиҳобшуда ва бозгашт ҳуқуқ дорад.

4. Дар ҳолати бемории вазнини хизматчиӣ ҳарбӣ ду узви оила ё ду ҳешованди наздики он ҳуқуқи рафту омади ройгонро аз маҳали истиқомати худ то маҳали қарор доштани бемор ва бозгашт тибқи асосҳое, ки барои хизматчиӣ ҳарбӣ муқаррар шудааст, як маротиба ҳангоми беморӣ танҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон доранд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

5. Афсароне, ки аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳии дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсат шудаанд ва мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии онҳо бо ҳисоби имтиёзнок 20-сол ва зиёд аз онро ташкил мекунад, ҳангоми мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии 25-сола ва зиёда бошад, новобаста аз асосҳои рухсатшавӣ ҳуқуқи рафту омади ройгонро бо нақлиёти роҳи оҳан, ҳавоӣ ва автомобилӣ (ба ғайр аз такси) ба табобати статсионарӣ тибқи ҳулосаи комиссияи тиббии ҳарбӣ ё ба муассисаҳои санаторию фароғатӣ ва беҳдоштӣ (як маротиба дар давоми сол) доранд. Чунин ҳуқуқро прапоршиқҳои аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳии дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста ба ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсатшуда, ки мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии онҳо 20 сол ва зиёдаро ташкил мекунад, низ танҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон доранд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

6. Хизматчиёни ҳарбӣ ба харидани чиптаҳо барои худ ва аъзои оилаи худ барои ҳамаи нақлиёт бе навбат ҳангоми рафтани ба сафари хизматӣ, ба маҳали нави хизмат, ҳамчунин

ба маҳали истифодабарии рухсатӣ ва бозгашт ҳуқуқ доранд. Ҳамин тариқ, хизматчиёни ҳарбие, ки хизматӣ ҳарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо мекунанд ва ба сафари хизматӣ фиристода мешаванд, аз ҳуқуқӣ бе навбат брон кардан ва гирифтани ҷой дар меҳмонхона мувофиқи гувоҳномаи сафарӣ истифода менамоянд.

7. Хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо менамоянд, ҳуқуқи ба таври ройгон фиристонидани мактубҳои аз қисми ҳарбӣ ирсолшавандаро доранд. Сару либоси шаҳрвандони ба хизмати ҳарбӣ даъватшуда ба воситаи почта ба таври ройгон фиристонида мешавад.

8. Харочоте, ки ба ҳамлу накли хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда, аъзои оилаи онҳо ва бо бурдани молу мулки шахсӣ бо нақлиёти роҳи оҳан, ҳавой ва автомобилӣ (ба ғайр аз таксӣ), чудо кардани ҷой дар меҳмонхонаҳо ҳангоми фиристонидани хизматчиёни ҳарбӣ ба сафари хизматӣ вобастаанд, аз ҳисоби маблағҳои Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳои, ки тибқи қонун дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст) бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

9. Пӯшонидани харочот барои истифодаи ройгон аз хизматрасонии нақлиётӣ, инчунин имтиёзҳои хизматрасонии почтавӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хизматчиёни ҳарбии дар қисми 7 моддаи мазкур муқарраршуда аз ҳисоби маблағҳои бучети ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1737*).

Моддаи 19. Ҳуқуқи хизматчиёни ҳарбӣ ба шикоят аз рӯи амали ғайриқонуний

1. Хизматчиёни ҳарбӣ ҳуқуқи ҳимоя намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои худро бо роҳи муроҷиат ба суд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон доранд.

2. Қарор ва фаёлияти (бефаёлияти) ғайриқонунии мақомоти идораи ҳарбӣ ва командирон метавонад аз ҷониби хизматчиёни ҳарбӣ бо тартиби пешбининамудаи қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оинномаҳои умумиҳарбӣ боиси шикоят гардад.

Моддаи 20. Мурофияи судӣ нисбати хизматчиёни ҳарбӣ ва ҳуқуқи онҳо барои гирифтани кӯмаки ҳуқуқӣ. Иҷрои амалиёти нотариалӣ бо иштироки хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо

1. Мурофияи судӣ бо иштироки хизматчиёни ҳарбӣ оид ба парвандаи онҳо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмати ҳарбиро адо мекунанд, мутобики қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои хизматчиёни ҳарбие, ки берун аз ҳудудҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмати ҳарбиро адо мекунанд, ғайр аз тартиботи умумии муқарраргардида меъёри ҳуқуқи байналмилалӣ ва шартномаҳои байналмилалӣ эътирофкардаи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ гардониданида мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*).

2. Ҳуқуқи ҳимояи хизматчиёни ҳарбӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин карда мешавад.

3. Кӯмаки ҳуқуқии ройгон расонида мешавад:

- аз ҷониби мақомоти ҳарбии идоракунӣ ва мақомоти ҳарбии адлия дар ҳудуди ўҳдадорихои хизматиашон ба ҳамаи хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо оид ба масъалаҳои вобаста ба гузаштани хизмати ҳарбӣ;

- аз ҷониби мақомоти тафтишоти пешакӣ, прокурорҳо, судҳои, ки дар ихтиёрашон парвандаҳои ҷиноӣ доранд.

Идораҳои машварати ҳуқуқӣ ва коллегияи адвокатҳо ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиро аз рӯи даъват адо менамоянд, оид ба масъалаҳои адои хизмати ҳарбӣ, инчунин дигар асосҳои муқарраркардаи қонунҳо кӯмаки ҳуқуқии ройгон мерасонанд.

4. Командирони қисмҳои ҳарбӣ ҳамчун шахсони мансабдори ҳокимияти иҷроия амалиёти нотариалиро бо иштироки хизматчиёни ҳарбӣ, шаҳрвандоне, ки ба хизмати ҳарбӣ дохил мешаванд, аъзои оилаи онҳо дар ҳолати тартиби муқаррарнамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мегузаронанд.

Моддаи 21. Рухсатшавии шахрвандон аз хизмати ҳарбӣ ва ҳуқуқи таъминшавӣ бо кор

1. Хизматчиёни ҳарбӣ - шахрвандоне, ки хизмати ҳарбиرو бо тартиби ихтиёрӣ адо менамоянд ва ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан нарасидаанд, аз хизмати ҳарбӣ бе розигии онҳо то пайдо кардани ҳуқуқи гирифтани нафақа аз рӯи собиқаи кор озод карда намешаванд, ба истиснои ҳолатҳои рухсатии пеш аз мӯҳлат, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи уҳдадорӣ ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ" муқаррар намудааст (*Қонуни ҶТ аз 13.11.2023 № 1991*).

2. Агар хизматчиӣ ҳарбие, ки хизмати ҳарбиرو бо тартиби ихтиёрӣ адо менамояд, аз хизмати ҳарбӣ беасос рухсат шавад, зиёни ба ин муносибат дидаи ӯ бояд пурра ҷуброн карда шавад. Товони зиёни маънавие, ки аз ин рухсатшавӣ ба ӯ расидааст, низ бояд дар асоси изҳори хоҳиши хизматчиӣ ҳарбӣ бо қарори суд дода шавад. Ин қабил хизматчиёни ҳарбӣ ба вазифаи пештараи хизмати ҳарбӣ (бо хоҳиши худаш ба вазифаи баробар, ё вазифаи поёнтар) барқарор намуда, бо ҳама намуди музд ва таъминоте, ки баъди беасос ҷавоб шуданашон нагирифтаанд, таъмин карда мешаванд. Ин давра ба мӯҳлати умумии хизмати ҳарбӣ ва ба мӯҳлате, ки барои додани унвони навбатии ҳарбӣ муайян шудааст, ҳисоб карда мешавад.

3. Ба хизматчиёни ҳарбӣ ҳангоми аз хизмати ҳарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсатшуда кўмакпулии якҷақта ҳангоми доштани мӯҳлати умумии хизмати ҳарбии зерин бо ҳисоби тақвимӣ пардохта мешавад:

- то 5 сол ба андозаи 1 маоши таъминоти пулӣ (*Қонуни ҶТ аз 01.08.2012 № 885*);
- аз 5 то 10 сол ба андозаи 2 маоши таъминоти пулӣ (*Қонуни ҶТ аз 01.08.2012 № 885*);
- аз 10 то 20 сол ба андозаи 3 маоши таъминоти пулӣ (*Қонуни ҶТ аз 01.08.2012 № 885*);
- зиёда аз 20 сол ба андозаи 4 маоши таъминоти пулӣ (*Қонуни ҶТ аз 01.08.2012 № 885*).

Андоза ва тартиби ба шахрвандони аз хизмати ҳарбӣ бо дигар асосҳо рухсатшуда пардохти кўмакпулии якҷақтаи дар ҳамин банди модда номбурдари Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Ба хизматчиёни ҳарбӣ-шахрвандон, ки дар давоми хизмати ҳарбӣ бо орден ё унвонҳои фахрии Ҷумҳурии Тоҷикистон сазовор шудаанд андози кўмакпулии якҷақта дар ҳаҷми ду маоши таъминоти пулӣ зиёд карда мешавад.

4. Ба хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиру мувофиқи даъват адо менамоянд, ҳангоми рухсат шудан аз хизмати ҳарбӣ кўмакпулии якҷақта баробар ба ду андозаи нишондиҳанда барои ҳисобҳо, ба шахсони, аз ҷумлаи кўдакони ятиммонда ва кўдакони бепарастормонда бошад, ба андозаи даҳ нишондиҳанда барои ҳисобҳо пардохта мешавад (*Қонуни ҶТ аз 6.10.2008 № 418, аз 13.11.2023 № 1991*).

5. Барои хизматчиёни ҳарбие, ки мувофиқи расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, пурра расидани собиқаи хизмати ҳарбӣ, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ рухсат шудаанд, баҳисобгирии андозаи нафақа аз рӯи маоши пурраи таъминоти пулӣ сураат мегирад. Ҳама гуна маҳдудият оид ба пардохти нафақа манъ аст.

6. Андозаи нафақаи хизматчиёни ҳарбии рухсатшуда ва шахсони тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба монанди хизматчиёни ҳарбӣ нафақа таъиншаванда, ки бо тартиби муқарраршуда барои кор (адои хизмати ҳарбӣ) ба дигар мақомот ё берун аз Ҷумҳурии Тоҷикистон фиристодашуда бо асъори хориҷӣ маош мегиранд, аз рӯи маоши муқаррарнамудаи вазифаи штатӣ ишғолкардаи онҳо то фиристодан ба мақомот ё беруни аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб карда мешавад.

7. Барои хизматчиёни ҳарбие, ки мувофиқи расидан ба синни ниҳоии дар хизмати ҳарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста бо ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ бе ҳуқуқи ба

нафақа баромадан рухсат шудаанд, дар давоми як сол пас аз рухсат шудан пардохти маош аз рӯи рутбаи ҳарбӣ нигоҳ дошта мешавад.

8. Ба шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда ва аъзои оилаи онҳо барои таъмини кор ва таъминоти иҷтимоӣ ҳуқуқҳои зерини иловагӣ муқаррар карда мешавад:

- аз ҷониби мақомоти ҳадамоти давлатии шуғли аҳоли дар навбати аввал додани кор дар ташкилотҳои давлатӣ бо назардошти ихтисоси онҳо;

- дар давоми се моҳи пас аз рухсатшавӣ аз хизмати ҳарбӣ барои шаҳрвандоне, ки то даъват (дохилшавӣ) ба хизмати ҳарбӣ дар ташкилотҳои давлатӣ кор кардаанд, нигоҳ доштани ҳуқуқи дохилшавӣ ба кор дар ҳамон ташкилотҳо, барои онҳое, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо мекунанд, (аз ҷумла афсароне, ки ба хизмати ҳарбӣ даъват шудаанд) чунин ҳуқуқ ба вазифаи на пасттар аз вазифаи то даъват ба хизмати ҳарбӣ ишғолкардаи онҳо;

- ба ҳисоб гирифтани вақти хизмати ҳарбӣ ба собиқаи бифосилаи кор мутобиқи моддаи 10 Қонуни мазкур, агар фосила байни рӯзи рухсатшавӣ аз хизмати ҳарбӣ ва рӯзи қабул ба кор (дохилшавӣ ба муассисаи таълимӣ) аз як сол зиёд набошад, барои собиқадорони амалиёти ҷангӣ, ки ӯҳдадорихои хизмати ҳарбиро дар шароити ҳолатҳои ғавқулодда ва ҷангоми муноқишаҳои мусаллаҳона иҷро кардаанд, шаҳрвандоне, ки мӯҳлати умумии хизмати ҳарбиашон бо ҳисоби имтиёз 20-сол ва зиёдаро ташкил кунад, - новобаста аз мӯҳлати фосила;

- ҳуқуқи афзалиятноки мондан ба коре, ки онҳо аввалин бор дохил шудаанд, ҷангоми ихтисори кормандон;

- таъминоти шаҳрвандоне, ки мувофиқи вазъи саломатӣ ё вобаста ба ҷорабиниҳои ташкилию штатӣ аз хизмати ҳарбӣ бо ҳуқуқи гирифтани нафақа рухсат шудаанд, ба тариқи ройгон гирифтани таҳсилоти касбӣ бе пардохти стипендия ба онҳо дар давраи таҳсил;

- ба шаҳрвандоне, ки баъди адои хизмати ҳарбии мувофиқи даъват рухсатшуда ва ба ҷои кори пешина қабулшуда додани кӯмаки моддӣ бо тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дар ибтидо ба роҳ мондани кори хоҷагии шахсӣ;

- дар мӯҳлати на дертар аз як моҳи мурочиати шаҳрвандони аз хизмати ҳарбӣ рухсатшуда додани ҷой барои фарзандони онҳо дар муассисаҳои таҳсилоти ҳамагонӣ ва таҳсилоти томактабӣ истироҳатгоҳҳои тобистонаи беҳдоштӣ новобаста аз шакли моликият;

- ба ҳисоб гирифтани вақти хизмати ҳарбӣ ба собиқаи хизмати давлатии хизматчиӣ давлатӣ ҷангоми дохилшавӣ ба кор дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ.

9. Ба модарони танҳои хизматчиёни ҳарбӣ, ки хизмати ҳарбиро мувофиқи даъват адо менамоянд, ҷангоми ихтисори шумора ва штатҳои коргарон ҳуқуқи афзалиятноки мондан ба кор дода мешавад.

Моддаи 22. Ҳифзи иҷтимоии аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки саробонашонро аз даст додаанд

1. Аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбии ҳалокшуда (вафоткарда) ҳуқуқи нафақа гирифтано ро дар ҳолати аз даст додани саробон, ки тибқи қонунгузории нафақаи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъин ва пардохт мегардад, доранд.

2. Аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки саробонашонро аз даст додаанд, дар ҳолати қатъ гардидани муносибатҳои меҳнатии аъзои оила бо ташкилотҳои дахлдор аз манзили истиқоматии ишғолнамудаи онҳо бе ба онҳо ҳатман додани дигар манзили ободи истиқоматӣ бароварда намешаванд, барои онҳо пас аз ҳалоки (вафоти) хизматчиӣ ҳарбӣ ҳуқуқи беҳтар сохтани шароити манзилӣ мутобиқи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дошта мешавад.

3. Аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки саробонашонро аз даст додаанд, ҳуқуқи имтиёзро ба гирифтани қитъаи замин барои сохтмони манзилӣ алоҳида доранд.

4. Барои аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар давраи адои хизмати ҳарбӣ ҳалок шудаанд (вафот кардаанд) ва аъзои оилаи шаҳрвандоне, ки хизмати ҳарбиро бо тартиби

ихтиёрӣ адо мекарданд, ҳуқуқ ва гирифтани хонаи истиқоматӣ, имтиёзҳо аз рӯи пардохти манзил, хизматрасонии коммуналӣ, ки онҳо то рӯзи ҳалоки (вафоти) хизматчиӣ Ҷарбӣ (шарҳванд), новобаста аз шакли моликият ва мансубияти манзили ишғолкарда доштанд, ҳангоми истиқомати онҳо дар хонаҳои маркази гармӣ надошта бошад, барои дар навбати аввал таъмин намудан бо додани қимати 50% пардохти сӯзишворие, ки дар доираи меъёрҳои барои фурӯш ва ба аҳоли расонидани он муқаррар шудааст, нигоҳ дошта мешавад.

5. Ҳароҷотҳое, ки бо додани имтиёзҳо доир ба пардохти майдони умумии бинои истиқоматӣ, хизматрасонии коммуналӣ, гузарондани телефонҳои хонагӣ, ҳаққи истифодабарии онҳо вобастаанд, аз ҳисоби маблағҳои Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон (вазорату идораҳое, ки дар онҳо тибқи қонун хизмати Ҷарбӣ пешбинӣ гардидааст), пардохт карда мешаванд.

6. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ таъмири асосии хонаҳое, ки дар онҳо аъзои оилаи хизматчиёни Ҷарбии саробонашонро аздастдода истиқомат мекунанд, аз ҳисоби маблағҳои буҷети маҳалӣ амалӣ мегардонанд.

7. Ба волидайн, ҳамсарон ва кудакони ба балоғат нарасидаи хизматчиёни Ҷарбие, ки ҳангоми иҷрои ўҳдадорихои хизмати Ҷарбӣ ҳалок шудаанд (вафот кардаанд), ҳуқуқи кўмаки тиббии ройгон ва ҳуқуқи имтиёзнok ба хизматрасонии иҷтимоӣ дар мақомоти давлатии ҳадамоти иҷтимоӣ дода мешавад.

8. Барои аъзои оилаи хизматчиёни Ҷарбие, ки дар давраи адои хизмати Ҷарбӣ ҳалок шудаанд (вафот карданд) ва аъзои оилаи шаҳрвандоне, ки хизмати Ҷарбиро бо тартиби ихтиёрӣ адо карда пас аз руҳсат шудан аз хизмати Ҷарбӣ бо расидан ба синни ниҳоии дар хизмати Ҷарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста ба чорабиниҳои ташкилию штатӣ ҳалок шудаанд (вафот карданд), ба ғайр аз имтиёзҳо, кафолат ва ҷубронҳои дар қисмҳои дуҷумҷоруми моддаи мазкур зикрёфта дар давоми як сол аз рӯзи ҳалоки (вафоти) саробон дигар имтиёзҳо, кафолат ва ҷубронҳое, ки онҳо ҳангоми дар ҳаёт будани хизматчиёни Ҷарбии (шаҳрвандони) номбурда истифода мебуданд, нигоҳ дошта мешаванд, агар тибқи қонун, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

9. Ба аъзои оилаи хизматчиёни Ҷарбии ҳангоми иҷрои ўҳдадорихои хизмати Ҷарбӣ ҳалокшуда (вафоткарда) дар қатори имтиёзҳо, кафолатҳо ва ҷубронпулиҳое, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври илова дигар имтиёзҳо, кафолатҳо ва ҷубронпулиҳо муқаррар карда мешаванд.

10. Барои ҳамсарони хизматчиёни Ҷарбие, ки ҳангоми адои хизмати Ҷарбии бо тартиби ихтиёрӣ ё пас аз расидан ба синни ниҳоии дар хизмати Ҷарбӣ будан, вазъи саломатӣ ё вобаста ба чорабиниҳои ташкилию штатӣ аз хизмати Ҷарбӣ руҳсат шуда ҳалок шудаанд (вафот кардаанд), мўҳлати умумии хизмати Ҷарбии 20-сола ва зиёда доштанд, имтиёзҳо, кафолатҳо ва ҷубронҳои дар қисмҳои дуҷумҷоруми моддаи мазкур номбурда то аз нав ба қайди никоҳ даромадан нигоҳ дошта мешаванд.

Моддаи 23. Имтиёзҳо, кафолатҳо ва ҷубронҳои иловагӣ ба хизматчиёни Ҷарбӣ, ки дар давраи сафарбарӣ, ҳолатҳои фавқулода ё ҷангӣ, инчунин дар шароити низоъҳои мусаллаҳона ё ҳангоми баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурии ўҳдадорихои хизмати Ҷарбиро иҷро менамоянд ва аъзои оилаи онҳо

(Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991)

1. Ба хизматчиёни Ҷарбие, ки ба таври доимӣ ва муваққатан вазифаҳоро дар давраи сафарбарӣ, ҳолатҳои фавқулода ё ҷангӣ, инчунин дар шароити низоъҳои мусаллаҳона ё ҳангоми баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурии иҷро мекунанд, тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон имтиёзҳо, кафолатҳо ва ҷуброни пулии иловагӣ дода мешаванд.

2. Барои аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбие, ки хангоми иҷрои вазифа дар давраи сафарбарӣ, ҳолатҳои фавқулода ё ҷангӣ, инчунин дар шароити низоъҳои мусаллаҳона ё хангоми баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурӣ ҳалок шудаанд, имтиёзҳо, кафолатҳо ва ҷуброни пулии амалкунандаи нисбати аъзои оилаи хизматчиёни ҳарбии дар Ҷанги Бузурги Ватанӣ ҳалокшуда татбиқ мегардад (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

БОБИ III. Ҷаҳдадорӣ ва масъулияти хизматчиёни ҳарбӣ

Моддаи 24. Ҷаҳдадорӣ умумӣ

1. Ҳифзи истиқлолияти давлатӣ ва тамомияти марзии Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини беҳатарии давлат ва ҳаёти озоиштаи аҳоли, баргардонидани ҳуҷуми мусаллаҳона, инчунин иҷрои вазифаҳо мутобиқи ҷаҳдадорӣҳои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон моҳияти қарзи ҳарбиро ташикл намуда, хизматчиёни ҳарбиро ҷаҳдадор менамоянд, ки (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*):

- ба Савганди ҳарбӣ баҳри ба халқ фидокорона хизмат қардан, мардонавор ва моҳирона ҳифз намудани Ватани худ содиқ бошанд;

- Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, талаботҳои оинномаҳои умумиҳарбиро қатъиян риоя намуда, фармонҳои командиронро бечунучаро иҷро намоянд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2018 № 1479*);

- шаъну шарафи ҷангии ҳимоякунандагони халқи худ, шарафи рутбаи ҳарбӣ ва рафиқони ҳамхизматро нигоҳ доранд;

- маҳорати ҳарбиро тақмил диҳанд, аслиҳа ва техникаи ҷангиро барои истифодабарӣ дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ доранд, молу мулки ҳарбиро ҳифз намоянд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*);

- боинтизом ва ҳушёр бошанд, сирри давлатӣ ва ҳарбиро ҳифз намоянд;

- усулҳои маъмул ва меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ ва шартномаҳои байналмилалӣи аз тарафи Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофқардари риоя намоянд.

2. Хизматчиёни ҳарбӣ ҷаҳдадоранд, ки талаботи беҳатарии хизмати ҳарбиро донанд ва риоя кунанд, саломатии ҳудро нигоҳ доранд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

3. Хизматчиёни ҳарбӣ дар ҳолатҳои пешбиниамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ҷаҳдадорӣи ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ" иҷрокунандагони ҷаҳдадорӣҳои ҳарбӣ ҳисоб меёбанд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

Моддаи 25. Ҷаҳдадорӣҳои вазифавӣ ва махсус

1. Ҷаҳдадорӣҳои вазифавӣи хизматчиёни ҳарбӣ ва тартиби иҷрои онҳо тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва оинномаҳои умумиҳарбӣ муайян қарда мешаванд.

2. Командирон сардорони ягона мебошанд ва дар давраи озоиштаю ҷанг барои омодагии доимии ҷангию сафарбарӣ, иҷрои бомуваффақияти супоришҳои ҷангӣ, омодагии ҷангӣ, тарбия, интизоми ҳарбӣ, тартиботи ҳуқуқӣ, ҳолати маънавию рӯҳии ҳайати шахсӣ ва беҳатарии хизмати ҳарбӣ, ҳолат ва нигоҳдорӣи аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва молу мулки ҳарбӣ, таъминоти моддӣ, техникаӣ, молиявӣ, маишӣ ва хизматрасонии тиббӣ ҷавоб медиҳанд (*Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1152*).

3. Хизматчиёни ҳарбие, ки дар навбатдорӣи ҷангӣ (хизмати ҷангӣ), нарядҳои шабонарӯзию гарнизонӣ қарор доранд, барои барҳам додани оқибатҳои офатҳои табиӣ, баамалбарории фаъолияти сулҳоварона берун аз ҳудуди ҷумҳурӣ, инчунин дигар ҳолатҳои фавқулодда ҷалб шудаанд, ҷаҳдадорӣҳои махсусро иҷро мекунанд. Ҷаҳдадорӣҳои махсус ва тартиби иҷрои онҳоро қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣе, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф қардааст ва оинномаҳои умумиҳарбӣ муқаррар мекунанд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

Барои иҷрои ҷаҳдадорӣҳои махсус хизматчиёни ҳарбӣ метавонанд ҳуқуқҳои иловагӣ (барои истифодаи аслиҳа, қувва, пешниҳоди талаботҳои, ки барои иҷроиш ҳатмیانду ва таҳти назорати шахсони муайян мебошанд ва дигар ҳуқуқҳо) гиранд, ки тибқи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии

байналмилалие, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст ва оинномаҳои умумихарбӣ муайян мегарданд (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2023 № 1991*).

Моддаи 26. Масъулияти хизматчиёни ҳарбӣ барои ҳуқуқвайронкунӣ

1. Хизматчиёни ҳарбӣ вобаста ба хусусият ва вазнинии ҳуқуқвайронкунии содиршуда ба ҷавобгарии интизомӣ, маъмурӣ, моддӣ, ҳуқуқии граждани ва ҷиноятӣ кашида мешаванд.

2. Барои рафтори ношоям бо вайрон намудани интизومي ҳарбӣ ё тартиботи ҷамъиятӣ вобастабуда хизматчиёни ҳарбӣ мувофиқи асосҳо ва бо тартиби муайяннамудаи оинномаҳои умумихарбӣ ба ҷавобгарии интизомӣ кашида мешаванд.

Командирон барои аз ҷониби шахсони тобеи онҳо содир гардидани қонунвайронкуниҳо ба ҷавобгарии интизомӣ кашида намешаванд, ба истиснои ҳолатҳое, ки командирон ҷиноятро пинҳон намудаанд, ҳамчунин дар доираи салоҳияти худ доир ба огоҳсозӣ ва пешгирӣ кардани қонунвайронкуниҳои содиршуда ба ҷавобгарӣ кашидани шахсони гунаҳгор ҷораҳои зарурӣ надидаанд.

3. Барои қонунвайронкунии маъмурӣ дар асоси тартиби муайяннамудаи оинномаҳои умумихарбӣ хизматчиёни ҳарбӣ ба ҷавобгарии интизомӣ кашида мешаванд.

4. Барои зарари моддии хангоми иҷрои ўҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ ба давлат расонидашуда хизматчиёни ҳарбӣ бо тартиби муқарраркардаи қонун ба ҷавобгарии моддӣ кашида мешаванд.

5. Барои иҷро накардан, ё нодуруст иҷро намудани ўҳдадориҳои пешбинидамудаи қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, барои зиён ва зарари маънавии расондаи хизматчиёни ҳарбии хангоми иҷрои ўҳдадориҳои хизмати ҳарбӣ қарорнадошта ба давлат, шахсони воқеию ҳуқуқӣ ва дар дигар ҳолатҳои пешбинидамудаи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба ҷавобгарии граждани кашида мешаванд.

Барои содир намудани ҷиноят хизматчиёни ҳарбӣ тибқи Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашида мешаванд.

Моддаи 27. Дар бораи аз эътибор соқит дониستاني Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи статус ва замонатҳои ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ ва аҳли оилаи онҳо"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 июни соли 1993 "Дар бораи статус ва замонатҳои ҳимояи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии хизматчиёни ҳарбӣ ва аҳли оилаи онҳо" (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1993, № 15-16, мод. 348; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2000, № 11, мод. 531; соли 2002, № 4, қ. 1, мод. 257; соли 2003, № 12, мод. 687) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 28. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э. Раҳмонов

ш. Душанбе

1 марти соли 2005 № 90